



ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

A-176-001/2013.

Az Állami Számvevőszék 2014. első félévi ellenőrzési terve

Jóváhagyom:




Domokos László

elnök

Budapest, 2013. december

Bevezetés

Az Állami Számvevőszék Országgyűlési határozatokkal megerősített stratégiájában rögzítettek szerint küldetésének tekinti, hogy szilárd szakmai alapokon álló, értékteremtő ellenőrzéseivel előmozdítsa a közpénzügyek átláthatóságát, rendezettségét, és hozzájáruljon a „jó kormányzáshoz”. Felelősséget és egyben kihívást jelent az, hogy az Állami Számvevőszékről szóló, 2011-ben elfogadott új törvény felszámolta a következmények nélküli ellenőrzések időszakát. Ellenőrzéseink megtervezésétől azok végrehajtásán keresztül az ellenőrzések eredményeinek hasznosulásáig ténylegesen hozzá kívánunk járulni Magyarország közpénzügyi rendszerének fejlesztéséhez, a közpénzekkel való gazdálkodás minőségének javításához, a közpénzügyi stabilitás megteremtéséhez, és ahhoz, hogy a nemzeti vagyon a lehető legnagyobb biztonságban legyen.

Közérdek, hogy az ÁSZ ellenőrzési erőforrásai gazdaságos, eredményes és hatékony felhasználásával ott ellenőrizzen, ahol erre a leginkább szükség van. Az ellenőrzések témáinak meghatározását, majd az egyes ellenőrzési témákhoz kapcsolódóan a konkrét ellenőrzési helyszínek kiválasztását alapos előkészítő munka: a témaválasztáshoz szükséges információk folyamatos feldolgozása és kockázatelemzés támogatja.

Ellenőrzéseink ütemezésénél figyelembe vesszük, hogy a számvevőszéki jelentések nyilvánosságra hozatala időben megközelítőleg egyenletes legyen. Erre való tekintettel, valamint egyes ellenőrzéseink lefolytatásának időigénye miatt 2014. első féléves ellenőrzési tervünk 14 ellenőrzési témája a 2013. második féléves ellenőrzési tervből áthúzódó ellenőrzéseket tartalmazza.

A korábbi éveknek megfelelően 2014-ben is kiemelt ellenőrzési feladatokként kezeljük a törvények által rögzített éves ellenőrzési kötelezettségeinket. Magyarország 2013. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése a korábbi évekhez hasonlóan jelentős ellenőrzési kapacitás felhasználásával valósulhat meg. A hatékony erőforrás gazdálkodás megteremtése érdekében a zárszámadás ellenőrzéséhez egyes ellenőrzött szervezeteknél különböző ellenőrzési programok alapján egyidejűleg azonos számvevő(k) hajtanak végre ún. egyablakos ellenőrzést, optimalizálva az ellenőrzött szervezet ÁSZ ellenőrzéseivel kapcsolódó leterheltségét.

A zárszámadás megbízhatóságáról készítendő jelentés és a költségvetési törvényjavaslat véleményezése mellett törvényekben előírt ellenőrzési feladatunk az országgyűlési képviselőválasztási kampányokra fordított pénzeszközök elszámolásának ellenőrzése is. 2014. évi ellenőrzésünket az új, országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló törvény előírásai szerint folytatjuk le.

Intézményünk az integritás kultúra elkötelezett támogatója, a korrupció ellenes harc egyik fontos résztvevője. Stratégiánkban kiemelt feladatként jelenik meg a korrupció és csalás elleni küzdelemben való szerepvállalás, a közreműködés az integritás alapú közigazgatási kultúra kialakításában. Ellenőrzéseink egy részében ezért – ahol az ellenőrzés kiterjed a belső kontroll rendszerekre – kitérünk a gazdálkodáshoz kapcsolódó integritás kontrollok meglétének és működésének ellenőrzésére is.

Stratégiai célkitűzésünk, hogy a törvény szerinti éves és eseményhez kötött ellenőrzési kötelezettségeink teljesítésével le nem kötött erőforrásainkat az államháztartás komplex folyamatainak átláthatósága érdekében rendszerszemléletű, holisztikus megközelítésű ellenőrzésekre összpontosítsuk. Hangsúlyt fektetünk az egymásra épülő, kapcsolódó

ellenőrzésekre, mivel az államháztartás egy-egy kulcsfontosságú területének több szempontú megvilágítása hozzájárul az ÁSZ tanácsadó tevékenységéhez.

Az egyensúlyjavító intézkedések rendszerellenőrzése az ország túlzottdeficit-eljárás alól való kikerülésében, a hiánycél tartásában fontos szerepet betöltő intézkedések hatásának számbavétele mellett a törvényalkotói munkát is támogatja. A felzárkóztatásban kiemelt szerepet betöltő uniós támogatások felhasználását az elmúlt években ÁSZ ellenőrzései többféle szempontból közelítették meg. Az uniós támogatások szabályszerű és eredményes felhasználásában feladatot ellátó intézmények ellenőrzését többek között a 2007-2013-as uniós költségvetési periódus lezárása indokolja.

A központi költségvetés bevételeinek túlnyomó többségét kitevő adóbevételek szakszerű és pontos megtervezése fontos eleme a stabil és kiszámítható költségvetési politikának. Ezzel összefüggésben az adóhatóság feladatellátását érintő ellenőrzéseit az ÁSZ szisztematikus terv szerint végzi. 2014-ben a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt érintő ellenőrzésünk fókuszában a korábbi ellenőrzések során magas kockázatúnak jelzett hátralékkezelési, valamint a kiemelt adózói körben végzett adóztatási és ellenőrzési tevékenység áll. Az ellenőrzés része az Európai Unió tagállamainak az ÁFA csalások elleni küzdelemben történő együttműködését támogató nemzetközi adatszere mechanizmus (EUROFISC rendszer) NAV által kialakított rendszerének működtetése. Ez az ellenőrzés az EUROFISC működésének határon átnyúló jellege miatt több ország részvételével, párhuzamos ellenőrzésként valósul meg.

Az elmúlt években számos adó- és járulékkedvezményt vezettek be a foglalkoztatás bővítése, a munkanélküliség csökkentése érdekében, amelynek ellenőrzésével képet kaphatunk az adatszolgáltatási rendszerek működési mechanizmusáról, az államháztartás információs rendszerébe való beépüléséről, a végrehajtó szervezetek működésének és egymás közötti adatcseréjének szabályszerűségéről.

Az ÁSZ az ellenőrök ellenőre, az alaptevékenységei között ellenőrzési közfeladatot (is) végző intézmények végrehajtott és tervezett ellenőrzéseivel az adott intézménynél jóval nagyobb közpénzügyi szegmensre lát rá. 2014-ben – a saját célkitűzéseket megfogalmazó megtakarítási program kivételével – ismét ellenőrzésre kerül a Magyar Nemzeti Bank működése, amely kiegészül az Magyar Nemzeti Bankba integrált Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete tevékenységének értékelésével. Európa gazdaságát a közelmúltban érzékenyen érintő pénzügyi válság kihívásaira egyebek mellett az Országos Betétbiztosítási Alap működtetésével kapcsolatos változások adtak választ. Tervünkben ezért célul tűztük ki az Alap gazdálkodásának és feladatellátásának értékelését.

Az ÁSZ 2012-ben meghonosított gyakorlata szerint a témacsoportos ellenőrzések is hangsúlyos szerephez jutnak a 2014. első félévi ellenőrzési tervünkben. Témacsoportos ellenőrzések során azonos ellenőrzési programmal több ellenőrzött helyszínről készít az ÁSZ önálló ellenőrzési jelentést. A témacsoportos ellenőrzések alapvetően az önkormányzatokat, önkormányzati többségi tulajdonban álló gazdasági társaságokat, a központi alrendszer intézményeit és az állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezeteket érintik. Ellenőrzési tervünkben egyes témacsoportos ellenőrzéseinket az ellenőrzés szakaszára való utalással különböztetjük meg, ami egy-egy beszámolóval lezárt ellenőrzési időszak eltéréseire utal. A témacsoportos ellenőrzéseinkkel egyben felkészülünk az eredményszemléletű számvitel bevezetése miatt szükséges, magasabb követelményeket támogató új ellenőrzési szempontok, megközelítési módok alkalmazására, alapul szolgálnak az önkormányzatok konszolidált beszámolóinak ellenőrzéséhez.

Az ÁSZ által korábban végzett ellenőrzésekre való ráépülésként az országos nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzésével átfogó képet kaphatunk a megváltozott jogszabályi környezetben végzett gazdálkodásukról. Ellenőrzési jelentéseink hasznosulását – kockázatelemzés eredményeképp – esetenként helyszíni utóellenőrzések keretében értékeljük.

A közpénzek és a közvagyon szabályos és gazdaságos felhasználása felett őrködő ÁSZ előtérbe helyezi az ellenőrzés módszereinek megújítását, az ellenőrzési kapacitásait pedig a leginkább kockázatos témákra, területekre, szervezetekre fókuszálja. Ennek egyik legfontosabb eszköze a kockázatelemzés. Az ÁSZ a féléves gördülő tervezés témajavaslatait, az ellenőrzések helyszíneit kockázatelemzés eredményeire támaszkodva határozza meg.

Az Állami Számvevőszék, mint társadalmilag felelős intézmény az Alaptörvényben rögzített függetlensége szerint csak a törvényeknek és az Országgyűlésnek alárendelve működik, tevékenységét az országgyűlési választási ciklusoktól függetlenül, nyilvános ellenőrzési terve alapján stabilan és átláthatóan végzi. Meggyőződésünk, hogy szakmai elkötelezettségünk megtartása mellett ellenőrzéseink végrehajtásával alkotó módon segítjük a rend megteremtését a közpénzügyekben.

TÉMAJEGYZÉK

(tartalomjegyzék témasorszám alapján)

- 1 *Állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek vagyoneérték-megőrző tevékenysége – Az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyoneérték-megőrző és gyarapító tevékenységének ellenőrzése egyes kiemelt közszolgáltató társaságoknál vagy hasonló tevékenységet végző társaságcsoportoknál*
- 2 A központi alrendszer egyes intézményeinek ellenőrzése pénzügyi gazdálkodási helyzetük és vagyongazdálkodásuk tekintetében
- 3 *Gazdasági kamarák – A gazdasági kamarák közfeladatai ellátására fordított költségvetési támogatások felhasználásának és a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó szervezeteknél a szakképzési hozzájárulás teljesítésénél elszámolható költségek ellenőrzése a 2009-2011. években*
- 4 A települési önkormányzatok társulásának és feladatellátásának ellenőrzése
- 5 A Bíróságok gazdálkodásának ellenőrzése
- 6 A Magyar Államkincstár működésének és gazdálkodásának ellenőrzése
- 7 A Vidékfejlesztési Minisztérium egyes agrárkutató intézetei és egyes génmegőrzési intézményei gazdálkodásának ellenőrzése
- 8 A korábbi és a megújult közbeszerzési rendszer működésének ellenőrzése
- 9 *Önkormányzatok belső kontrollrendszere – Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának, egyes kontrolltevékenységek és a belső ellenőrzés működésének ellenőrzése (második szakasz)*
- 10 Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodási helyzete értékelésének, és gazdálkodása szabályosságának ellenőrzése
- 11 Az önkormányzatok vagyongazdálkodása szabályszerűségének ellenőrzése
- 12 A helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése (első szakasz)
- 13 *Felsőoktatási intézmények – Az állami felsőoktatási intézmények gazdálkodásának, működésének ellenőrzése, valamint az egyházak által fenntartott felsőoktatási intézmények részére az államháztartásból juttatott támogatások felhasználásának ellenőrzése*
- 14 Az önkormányzatok többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok közfeladat-ellátásának ellenőrzése
- 15 *Az egyensúlyjavító intézkedések ellenőrzése – Az egyensúlyjavító intézkedések és azok hatása a költségvetés végrehajtására*
- 16 *A KIFÜ ellenőrzése – Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség gazdálkodásának és feladatellátásának ellenőrzése*

- 17 *Az AJBH ellenőrzése* – Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala működésének, gazdálkodásának és feladatellátásának ellenőrzése
- 18 *Az MTA egyes kutatóintézeteinek ellenőrzése* – A Magyar Tudományos Akadémia kutatóintézeti hálózatának átalakítása, egyes kiemelt kutatóintézetek gazdálkodása és feladatellátása ellenőrzése
- 19 *A NAV ellenőrzése* – A Nemzeti Adó- és Vámhivatal hátralékkezelési és végrehajtási eljárási, valamint a kiemelt adózói körben gyakorolt tevékenysége szabályszerűségének, az EUROFISC rendszer működésének ellenőrzése
- 20 *Az EU támogatások felhasználásának rendszere* – A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (és a Közreműködő Szervezetek) uniós támogatásokkal kapcsolatos feladatellátásának ellenőrzése
- 21 *Az MNB ellenőrzése* – A Magyar Nemzeti Bank működésének, valamint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete működése, és tevékenysége MNB-be integrálása szabályszerűségének ellenőrzése
- 22 *Az OBA ellenőrzése* – Az Országos Betétbiztosítási Alap működésének, gazdálkodásának és feladatellátásának ellenőrzése
- 23 Az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése
 - 23/1 A Bolgár Országos Önkormányzat ellenőrzése
 - 23/2 Az Országos Roma Önkormányzat ellenőrzése
 - 23/3 A Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata ellenőrzése
 - 23/4 Az Országos Horvát Önkormányzat ellenőrzése
 - 23/5 Az Országos Lengyel Kisebbségi Önkormányzat ellenőrzése
 - 23/6 A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata ellenőrzése
 - 23/7 Az Országos Örmény Önkormányzat ellenőrzése
 - 23/8 A Magyarországi Románok Országos Önkormányzata ellenőrzése
 - 23/9 Az Országos Ruszin Kisebbségi Önkormányzat ellenőrzése
 - 23/10 A Szerb Országos Önkormányzat ellenőrzése
 - 23/11 Az Országos Szlovák Önkormányzat ellenőrzése
 - 23/12 Az Országos Szlovén Önkormányzat ellenőrzése
 - 23/13 Az Ukrán Országos Önkormányzat ellenőrzése
- 24 *Adó- és járulékkedvezmények igénybevétele* – A foglalkoztatási célú adó- és járulékkedvezmények igénybevételének szabályszerűségi ellenőrzése
- 25 Utóellenőrzések
- 26 *Önkormányzatok belső kontrollrendszere* – Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának, egyes kontrolltevékenységek és a belső ellenőrzés működésének ellenőrzése (harmadik szakasz)
- 27 Az önkormányzatok pénzügyi és vagyongazdálkodása szabályszerűségének ellenőrzése

- 28 *Az önkormányzatok gazdasági társaságai* – Az önkormányzatok többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok közfeladat ellátását érintő gazdálkodási tevékenysége szabályszerűségének ellenőrzése
- 29 Az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyonmegőrzési és gazdálkodási tevékenységének ellenőrzése
- 30 A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése
- 31 A helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése (második szakasz)

TÖRVÉNY SZERINTI ÉVES GYAKORISÁGGAL ELVÉGZENDŐ ÉS EGYÉB ESEMÉNYHEZ KÖTÖTT ELLENŐRZÉSEK

- 32 *2013. évi zárszámadás* – Magyarország 2013. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése
- 33 *Vélemény a 2015. évi költségvetésről* – Vélemény Magyarország 2015. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslatról
- 34 Az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységek ellenőrzése
- 35 *Kampánypénzek ellenőrzése* – A 2014. évi országgyűlési képviselő-választási kampányokra fordított pénzeszközök elszámolásának ellenőrzése a Magyar Államkincstárnál, a jelölő szervezeteknél és az egyéni jelölteknel

I.

2014. ELSŐ FÉLÉVI ELLENŐRZÉSEK

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

ÁLLAMI TULAJDONÚ GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEK VAGYONÉRTÉK- MEGŐRZŐ TEVÉKENYSÉGE

Az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyoneérték-megőrző és gyarapító tevékenységének ellenőrzése egyes kiemelt közszolgáltató társaságoknál vagy hasonló tevékenységet végző társaságcsoporthoz

Az ellenőrzés célja: annak megválaszolása, hogy az ellenőrzésre kiválasztott gazdálkodó szervezet vezetése és a tulajdonosi jogok gyakorlója által hozott vagyongazdálkodási döntéseknél szabályszerűen, az elvárható gondossággal jártak-e el, és olyan feltételeket alakítottak-e ki, hogy a gazdálkodó szervezet tulajdonában, illetve kezelésében lévő vagyone értékét megőrizték és gyarapítsák. A gazdálkodó szervezet az ellenőrzött időszakban betartotta-e a vagyonnal való gazdálkodásra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket és a helyi szabályzatok előírásait, a rendelkezésre álló erőforrások felhasználásával teljesítette-e a tulajdonos részéről meghatározott célokat és feladatokat, valamint, hogy a vagyonekezelő szervezet a tulajdonostól kapott felhatalmazás alapján az elvárható gondossággal felügyelte-e a társaság működését és vagyongazdálkodását.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ÁSZ tv. 5. § (4) bekezdése előírja az ÁSZ számára az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyoneérték-megőrző és vagyongyarapító tevékenységének ellenőrzését. Az ellenőrzési témajavaslat illeszthető az ÁSZ stratégiai célkitűzéseikhez. A téma aktualitását erősíti, hogy az elmúlt években elenyésző számban voltak olyan ÁSZ ellenőrzések, amelyek az állami tulajdonú gazdasági társaságok vagyoneérték-megőrző és vagyongyarapító tevékenységét átfogóan, szisztematikusan értékelték volna. Az állami tulajdonú cégek gazdálkodása jellemzően a közérdeklődés és a média figyelmének középpontjában áll, amihez hozzájárul a gazdálkodásuk körébe tartozó – közvetlen vagy közvetett állami tulajdonú, tehát végső soron a nemzeti vagyone megtestesítő – vagyone nagysága, gazdálkodásuk viszonylagos szabadsága és az ebből adódó kockázatok, illetve az általuk ellátott közszolgáltatások minősége és hatékonysága. Az előtanulmány keretében végzett kockázatelemzés alapján kockázatos a közpénzfelhasználás az ellenőrzésre javasolt területen.

Az ellenőrzés rámutathat az állami tulajdonú társaságokban lévő vagyonnal való gazdálkodás számos aspektusának hiányosságára, felhívhatja a figyelmet a jogszabályi követelmények teljesítéséhez szükséges feltételek biztosítására, hozzájárulhat az államháztartáson kívüli, de (közvetlenül vagy közvetve) állami vagyone használó gazdálkodó szervezetek tevékenységének átláthatóságához. Végső soron a nemzeti vagyone értékének megőrzésében, a közpénzekkel való megtakarításokban, a közszolgáltatásokat jobban szolgáló infrastruktúrában lehet eredménye az ellenőrzésnek.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A központi alrendszer egyes intézményeinek ellenőrzése pénzügyi gazdálkodási helyzetük és vagyongazdálkodásuk tekintetében

Az ellenőrzés célja: az ellenőrzésre kiválasztott, a központi alrendszerbe tartozó intézmény sajátosságaitól függően annak megítélése, hogy az intézményre vonatkozó irányító szervei feladatellátás a jogszabályi előírások betartásával történt-e; az intézmény közfadatai ellátása során a vonatkozó jogszabályi előírásokat és irányító szervei utasításokat betartotta-e; a rá bízott közpénzekkel és állami vagyonnal felelősen, a szabályok betartásával gazdálkodott-e; belső kontrollrendszere biztosította-e a szabályszerű feladatellátást, közpénzfelhasználást és vagyongazdálkodást; az intézmény esetleges átalakításának vagy átszervezésének lebonyolítása szabályszerűen történt-e. Amennyiben az ÁSZ korábbi ellenőrzései során javaslatokat, megállapításokat fogalmazott meg, az ellenőrzés célja továbbá annak megítélése, hogy azok végrehajtása érdekében az intézmény a szükséges intézkedéseket megtette-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ÁSZ tv. 1. § (3) bekezdése kimondja, hogy „az Állami Számvevőszék általános hatáskörrel végzi a közpénzekkel és az állami és önkormányzati vagyonnal való felelős gazdálkodás ellenőrzését”, ugyanezen törvény 5. § (3) bekezdése rögzíti, hogy az ÁSZ ellenőrzi az államháztartásból származó források felhasználását a központi költségvetésből gazdálkodó szervezeteknél, intézményeknél.

A közpénzek felhasználásában meghatározó, központi alrendszerbe tartozó intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodási tevékenységük és/vagy feladatellátásuk súlya miatt jelentős hatást gyakorolhatnak a költségvetés egyensúlyának fenntartására, az állami vagyonnal való gazdálkodás minőségére, a kormányzati (szak)politikák végrehajtására illetve közfeladat ellátásuk vonatkozásában az állampolgárok életminőségére, jogaik és kötelezettségeik gyakorlására. Indokolt ezért, hogy az ÁSZ ezen intézmények feladatellátását, pénzügyi és vagyongazdálkodását, az esetleges átalakulások szabályszerűségét rendszeresen ellenőrizze több évre kiterjedően. Az ellenőrzésre az intézményeket kockázatelemzéssel, illetve véletlenszerűen választjuk ki.

Az ellenőrzés eredményeként nemcsak az ellenőrzött intézmények gazdálkodása javulhat, hanem átfogó képet kaphatunk a központi alrendszerbe tartozó költségvetési szervek gazdálkodásának hiányosságairól, de a jó gyakorlatokról is. Ennek révén az ÁSZ elősegítheti a költségvetési szervek pénzügyi és vagyongazdálkodása szabályozásának javítását, és hozzájárulhat a jó kormányzáshoz.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

GAZDASÁGI KAMARÁK

A gazdasági kamarák közfeladatai ellátására fordított költségvetési támogatások felhasználásának és a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó szervezeteknél a szakképzési hozzájárulás teljesítésénél elszámolható költségek ellenőrzése a 2009-2011. években

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a gazdasági kamarák részére közfeladat ellátására biztosított forrást a feladat ellátásában érintett tárcák költségvetési fejezetében teljes körűen megtervezték-e és annak felhasználását ellenőrizték-e; az országos gazdasági kamarák kialakították-e a gazdasági kamarákról szóló törvény előírásaival összhangban a szakképzéshez kapcsolódó feladatok ellátásával és a békéltető testületek működtetésével összefüggő közfeladat ellátásának egységes követelményeit, működési feltételeit; a gazdasági kamarák szabályszerűen és rendeltetésszerűen használták-e fel a szakképzéshez kapcsolódó és a békéltető testületek működtetésével összefüggő közfeladat-ellátásra kapott költségvetési támogatásokat; a kapott támogatásokat szabályszerűen nyilvántartották-e, azokkal szabályszerűen elszámolták-e; a gyakorlati képzést bonyolító gazdálkodó szervezetek a szakképzési hozzájárulás nyilvántartási, bevallási és elszámolási kötelezettségüknek a jogszabályi előírásoknak megfelelően tettek-e eleget.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény hatályba lépése óta az ÁSZ nem ellenőrizte a gazdasági kamarák közfeladat ellátására kapott költségvetési támogatások felhasználását. A szakképzési hozzájárulás felhasználása célszerűségének ellenőrzéséről készült 1201. számú ÁSZ jelentés hiányosságokat állapított meg a gazdasági kamarák szakképzéssel összefüggő feladataira nyújtott támogatásokkal kapcsolatban.

A gazdasági kamarák országos feladatait a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Magyar Agrárkamara látja el. A kereskedelmi és iparkamarához tartozó vállalkozások 24 területi kereskedelmi és iparkamarát, az agrárkamarához tartozó vállalkozások 20 területi agrárkamarákat hoztak létre. A gazdasági kamarák közfeladataik ellátásához a 2009-2011. évek közötti időszakban az államháztartás alrendszeréből – a megkötött támogatási szerződések szerint – 11 801,1 M Ft költségvetési támogatásban részesültek. A teljes összegből 10 030,8 M Ft a szakképzéssel összefüggő feladatok ellátásához, 1 050,0 M Ft a békéltető testületek működtetéséhez kapcsolódott.

Az ellenőrzés választ ad arra, hogy a gazdasági kamarák a szakképzési feladatok ellátására és a békéltető testületek működtetésére kapott költségvetési támogatásokat szabályszerűen, a jogszabályi előírásoknak megfelelően használták-e fel. Továbbá a gyakorlati képzést bonyolító szervezetek a jogszabályi előírásoknak megfelelően tettek-e eleget nyilvántartási, bevallási és elszámolási kötelezettségüknek.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A települési önkormányzatok társulásának és feladatellátásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a települési önkormányzatok által megkötött társulási megállapodások, a társulások működése szabályos volt-e, a társulások a szabályszerű feladatellátást biztosították-e, a korábbi ÁSZ ellenőrzések megállapításai, javaslati hasznosultak-e. Ennek keretében értékelni kell, hogy a társulási megállapodás megkötése, a belső szabályzatok megalkotása szabályos volt-e, azok előírásai az átlátható, összehangolt és szabályos működést, feladatellátást biztosították-e; a társulások vagyonának nyilvántartása szabályszerű, a tulajdonviszonyok rendezettek voltak-e, a kapott támogatások felhasználása szabályszerű volt-e; az átalakulással, megszüntetéssel kapcsolatos döntések megfeleltek-e az Mőtv. előírásainak; a társulások működésének és feladatellátásának átláthatóbbá tétele érdekében korábban tett ÁSZ javaslatok hasznosultak-e; a központi szabályozás szintjén a jogszabályi környezet és a központi döntéshozatal mennyiben járult hozzá az önkormányzati feladatok társulásban történő ellátásához.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A téma jelentősége és aktualitása abban áll, hogy az önkormányzati rendszer reformja megkezdődött, amely érinti az egyes önkormányzati szintekhez telepített kötelező és nem kötelező feladatok újraszabályozását, a társulások szerepének átgondolását.

Az ellenőrzés eredményének közzététele az érintettek körében nagy érdeklődésre tarthat számot, mivel a társulásoknak a 2013. év I. félévben kötelezően felül kellett vizsgálniuk társulási megállapodásaikat. Az ellenőrzés eredményei a jogalkotót az elfogadott új jogszabályok pontosításában segíthetik azáltal, hogy a társulások működését és feladatellátását érintő új jogszabályok megalapozottságának értékelése, illetve a helyszíni ellenőrzés tapasztalatai alapján a szabályozási válaszok elégségességéről, megfelelőségéről következtetések vonhatók le.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A Bíróságok gazdálkodásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a bíróságok közpénzekkel és állami vagyonnal való gazdálkodási tevékenysége szabályszerű volt-e, gazdálkodásuk átlátható és elszámoltatható volt-e, ezen belül a saját bevételek és az egyes kiadások elszámolása szabályszerű és indokolt volt-e, az irányító szerv felügyeleti és irányító tevékenysége, valamint a bírósági intézmények belső kontrollrendszere a 2008-2011. években biztosította-e a szabályszerű gazdálkodást.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ellenőrzés kapcsolódik a 2012. évi zárszámadáshoz, kiterjed a közfeladatot ellátó bíróságok pénzügyi és vagyongazdálkodási tevékenységére. A 2012. évi belső kontrollrendszer értékelése a zárszámadási ellenőrzés keretében történt meg.

A bíróságok szabályos működése és gazdálkodása a jogállamiság szempontjából alapvető fontosságú, az egész társadalom érdeke. Az ÁSZ a Bíróságok fejezetéhez tartozó intézmények működését utoljára 2002-ben ellenőrizte. A témában készült ÁSZ jelentés több, a gazdálkodás és a belső kontroll témakörét érintő javaslatot fogalmazott meg, ezért indokolt ezen kérdéskörök ismételt ellenőrzése.

Az ellenőrzés eredményeként feltárjuk, hogy megfelelően szabályozott és átlátható-e a bíróságok pénzügyi és vagyongazdálkodási tevékenysége, a jogszabályi előírásoknak megfelelően történt-e a belső kontrollrendszerük kialakítása és működtetése.

A téma ellenőrzése során készülő jelentés rámutathat a törvényi szabályozás, belső szabályozás erősségeire és hiányosságaira, megjelölve a fejlesztendő területeket is. Az ellenőrzés a közpénzekkel való gazdálkodás intézményi szintű objektív bemutatásával, egyes kockázatot magában hordozó bevételi és kiadási előirányzatok felhasználásának értékelésével hozzájárul a transzparencia erősítéséhez. Az ellenőrzöttek az ÁSZ jelentés nyomán a fejlesztendő területeken olyan intézkedéseket hozhatnak, amelyek révén előrelépések érhetők el az esetleges hiányosságok megszüntetésében.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A Magyar Államkincstár működésének és gazdálkodásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy egyértelműen szabályozott-e a Kincstár intézményi működése, feladatellátása, gazdálkodása, belső kontrollrendszere; a kialakított szervezeti és belső kontrollrendszer biztosította-e az előírásoknak megfelelő feladatellátást, pénzügyi és vagyongazdálkodást; érvényesült-e az átláthatóság követelménye; az irányító szerv tevékenysége hozzájárult-e a Kincstár feladatainak szabályszerű ellátásához; a Kincstár a korábbi számvevőszéki ellenőrzések során tett javaslatokat hasznosította-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ellenőrzés kapcsolódik a 2012. évi zárszámadáshoz, kiterjed a közfeladatot ellátó intézmény tevékenységére, gazdálkodására és belső kontrollrendszerének értékelésére. A 2012. évi belső kontrollrendszer értékelése a zárszámadási ellenőrzés keretében történt meg.

A Kincstár alaptevékenysége keretében ellátja az államháztartás alrendszerei költségvetése végrehajtásának pénzügyi lebonyolításával kapcsolatos feladatokat, az általa lebonyolított tranzakciók összege eléri az éves bruttó hazai összterméket. Az ÁSZ 2009-ben kizárólag a kincstári rendszer működését ellenőrizte, egyéb jogszabályban előírt feladatellátását, belső kontrollrendszerét átfogó jelleggel még nem. A Kincstár, mint költségvetési szerv gazdálkodási tevékenysége átfogó ellenőrzését indokolja a jogszabályokban meghatározott feladatok bővülése mellett az, hogy a Kincstár szervezeti felépítésében 2011. évben jelentős változás következett be, mivel feladatait ismét megyei szinten látja el. A megyei önkormányzatok és intézményeik számlavezetése 2012. január 1-jétől a Kincstárhoz került.

Az ellenőrzés biztosítja a közpénzekkel való gazdálkodás objektív bemutatását, tájékoztatást nyújt a közvélemény számára a Kincstár tevékenységének szabályozottságáról, a feladatok szabályszerű ellátásáról. Az ÁSZ jelentés ajánlásai alapján, ennek hatására a Kincstár működése várhatóan szabályozottabb, átláthatóbb lesz. Az ÁSZ az átláthatóság erősítésével növeli a társadalom és a gazdasági szereplők bizalmát az ÁSZ kontroll funkcióját illetően. Ugyanakkor az ÁSZ javaslatokat is megfogalmaz a jogalkotók és az ellenőrzött szervezet(ek) vezetői számára a gazdálkodás és a kincstári rendszer szabályszerűsége javítása érdekében.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A Vidékfejlesztési Minisztérium egyes agrárkutató intézetei és egyes génmegőrzési intézményei gazdálkodásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a Vidékfejlesztési Minisztérium irányítása alatt álló egyes agrárkutató intézetek és egyes génmegőrzési intézmények közpénzekkel és állami vagyonnal való gazdálkodási tevékenysége, a kialakított szervezeti, szabályozási, finanszírozási és kontrollrendszere biztosította-e a szabályszerű feladatellátást a 2008-2012. években, gazdálkodásuk átlátható és elszámoltatható volt-e; az irányító szervi feladatellátás az előírásoknak megfelelően történt-e; az irányító szerv belső szervezeti struktúra változásai milyen hatással voltak az intézmény feladatellátására és gazdálkodására; az intézmények belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése a jogszabályi előírásokkal összhangban történt-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ellenőrzés kapcsolódik a 2012. évi zárszámadáshoz, kiterjed a közfeladatot ellátó intézmények gazdálkodási és belső kontroll tevékenységére.

Az agrárkutató és génmegőrzési intézmények működését önálló ellenőrzés keretében az Állami Számvevőszék korábban nem ellenőrizte. Az intézményi feladat- és szervezeti változások hatása és az esetleges további változtatási igények feltárása miatt indokolt az ellenőrzés lefolytatása.

A téma ellenőrzése során készülő jelentés rámutathat a törvényi szabályozás, belső szabályozás, illetve a feladatellátás erősségeire és hiányosságaira, megjelölve a fejlesztendő területeket is. Az ellenőrzés feltárja, hogy az agrárkutató és génmegőrző intézmények közfeladatának szabályszerű ellátása megvalósul-e a fennálló struktúrában. Az ellenőrzés hozzájárul a társadalom részéről kiemelt érdeklődéssel kísért téma és a közpénzekkel való gazdálkodás objektív bemutatásához. A transzparencia erősítésével az ellenőrzés növeli a társadalom és a gazdasági szereplők bizalmát az ÁSZ kontroll funkcióját illetően.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A korábbi és a megújult közbeszerzési rendszer működésének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy 2008-2012 közötti időszakban a korábbi és a megújult közbeszerzési szabályozás alapján a közbeszerzések központi intézményrendszerének szabályszerű működése elősegítette-e a közbeszerzési törvény átfogó módosításai és az új közbeszerzési törvény három fő célkitűzésének (a közbeszerzési szabályozás egyszerűsítése, átláthatóbbá tétele; a kis- és középvállalkozások közbeszerzésben való részvételének előmozdítása; a visszaélések és a korrupció visszaszorítása) érvényesülését; a közbeszerzési törvény átfogó módosításai és az új törvényi rendelkezések e célkitűzések elérését szolgálták-e, a közbeszerzések központi ellenőrzését végző szervezet működése szabályszerű volt-e, valamint, hogy hasznosították-e az ÁSZ 2008-ban közzétett jelentésében megfogalmazott intézkedést igénylő megállapításokat, javaslatokat.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A közbeszerzések jogszabályi előírásai, folyamatos módosításai alapvetően befolyásolják a gazdaságfejlesztési folyamatok, illetve a közpénz felhasználásának átláthatóságát, ezért a téma a társadalom részéről kiemelt érdeklődéssel bír. Az ellenőrzésre tervezett időszakban (2008-2012. évek) az ajánlatkérők által lefolytatott közbeszerzési eljárások száma több mint két és félszeresére nőtt, összértéke éves szinten minden évben meghaladta az 1400 Mrd Ft-ot. Az ÁSZ 2008. évben átfogóan ellenőrizte a közbeszerzési rendszert. Az ellenőrzés óta a Közbeszerzési törvényt többször módosították átfogó jelleggel, melyhez hozzájárulhattak a korábbi ÁSZ ellenőrzés javaslatai, amelyek hasznosulása ellenőrzésére még nem került sor.

Az ellenőrzés eredményeként képet alkotunk a vizsgált időszakban végrehajtott átfogó törvénymódosítások előkészítéséről, a módosítások főbb indokainak megvalósítására koncentrálna. Az ellenőrzés rámutat a törvényi szabályozás és a közbeszerzés intézményei belső szabályozásának, feladatellátásának erősségeire és gyengeségeire, megjelölve a fejlesztendő területeket is. Az ellenőrzöttek az ÁSZ jelentés nyomán a fejlesztendő területeken olyan intézkedéseket hozhatnak, amelyek révén további előrelépések érhetők el a közbeszerzések szabályozásában.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

ÖNKORMÁNYZATOK BELSŐ KONTROLLRENDSZERE

Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának, egyes kontrolltevékenységek és a belső ellenőrzés működésének ellenőrzése (második szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az ellenőrzött helyi önkormányzatok a jogszabályoknak megfelelően alakították-e ki a belső kontrollrendszerüket, 2012-ben megfelelően működtették-e a gazdálkodás folyamatában kulcsszerepet betöltő kontrollokat, és biztosították-e a belső ellenőrzés szabályos működését. Az ellenőrzés kiterjed arra is, hogy az ÁSZ által a korábbi években végzett ellenőrzések javaslatainak végrehajtására az ellenőrzött önkormányzatok megtették-e a megfelelő intézkedéseket, amennyiben az adott önkormányzatnál volt ezeket a területeket érintő ÁSZ ellenőrzés.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A belső kontrollrendszer egy összetett folyamat, amelyet egy szervezet vezetése és dolgozói valósítanak meg, és amelyet a kockázatok meghatározására és ésszerű bizonyosság biztosítására alakítanak ki azért, hogy a szervezet a tevékenységeket (műveleteket) szabályszerűen, etikusan, gazdaságosan, hatékonyan és eredményesen hajtsa végre; teljesítse elszámolási kötelezettségét; megfeleljen a vonatkozó törvényeknek és szabályozásoknak; megvédje a szervezetet a veszteségektől, a nem rendeltetésszerű használattól és károktól. A belső kontrollrendszer lényegében a szervezetirányítás elválaszthatatlan eszközeként magában foglalja mindazon szabályokat, eljárásokat, gyakorlati módszereket és szervezeti struktúrákat, amelyeket arra terveztek, hogy segítséget nyújtsanak a szervezet céljai eléréséhez, megelőzzék, vagy feltárják és kijavítják a célok elérését akadályozó hibák bekövetkezését. A belső kontrollrendszer kiépítése nélkül nem valósítható meg a közpénzek szabályozott és szabályos felhasználása.

Az ÁSZ stratégiájában rögzítette, hogy ellenőrzéseivel előmozdítja a közpénzügyek átláthatóságát, rendezettségét és hozzájárul a „jó kormányzáshoz”, amelynek érdekében folytatjuk a 2011-2012. években megkezdett belső kontroll kiépítése szabályosságának megfelelőségére irányuló ellenőrzéseket.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodási helyzete értékelésének, és gazdálkodása szabályosságának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: az önkormányzatok pénzügyi helyzetének, szabályosságának értékelése, a pénzügyi egyensúly alakulására hatással lévő folyamatok, az arra ható kockázatok feltárása. Ezen belül annak értékelése, hogy a ellenőrzött időszakban a kötelező- és önként vállalt feladatok ellátásának, ezen belül az ellátott feladatok körének és az ellátást biztosító szervezeti formáknak a változása milyen hatást gyakorolt az önkormányzat pénzügyi helyzetének alakulására, az önkormányzat pénzügyi – ezen belül működési és felhalmozási – egyensúlya milyen irányban változott, és a változást milyen okok idézték elő. Milyen intézkedéseket tettek a pénzügyi egyensúly biztosítása, illetve javítása érdekében, az intézkedések hatására javult-e az önkormányzat pénzügyi helyzete. A költségvetési kiadások finanszírozása érdekében vállalt pénzügyi intézetekkel szembeni és egyéb kötelezettségek, valamint a szállítói állomány hogyan alakultak, a kötelezettségek fennállása milyen hatást gyakorolt az önkormányzat jövőbeli pénzügyi egyensúlyi helyzetére, valamint a pénzügyi egyensúlyt befolyásoló pénzügyi kockázatokra. Hasznosultak-e az ÁSZ korábbi ellenőrzései során tett javaslatok. Amennyiben az önkormányzat az adósság-konzolidációban érintett volt, és a fennmaradt kötelezettségek továbbra is kockázatot jelentenek a működési egyensúly biztosításában, akkor annak értékelése, hogy a hosszú távú stabilitás megteremtése érdekében milyen döntéseket hozott, illetve intézkedéseket tett az önkormányzat.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A 2011. évben megkezdett és 2012. évben is folytatott hasonló célú ellenőrzések tapasztalatai alapján indokolt a főként elemző, értékelő, de a pénzügyi helyzet kockázatát is minősítő ellenőrzések folytatása.

Az ellenőrzések összegző értékelése hozzájárul a „jó kormányzáshoz” azzal, hogy rámutat az önkormányzatok gazdálkodásának kockázatos területeire, felhívja a figyelmet az önkormányzati gazdálkodásra vonatkozó jogszabályok lehetséges ellentmondásaira, egyben javaslatot tesz azok módosítására. Az adott önkormányzat vonatkozásában pedig a megállapításokkal összefüggő javaslatok hasznosítása esetén javul az önkormányzat gazdálkodásának szabályozottsága. Az ellenőrzést korlátozó körülményeként kell figyelembe venni az önkormányzati feladatok megváltozásával járó hatásokat.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az önkormányzatok vagyongazdálkodása szabályszerűségének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az önkormányzat szabályszerűen alakította-e ki a vagyongazdálkodási tevékenységének kereteit; biztosította-e a vagyongazdálkodás szabályszerűségét, megalapozottan hozta-e és jogszerűen, szabályszerűen hajtotta-e végre a vagyenváltozást eredményező meghatározó jelentőségű döntéseket, valamint gondoskodott-e az általa alapított vagy tulajdonosi részvételével működő gazdasági társaságokkal kapcsolatos tulajdonosi joggyakorlásról; gondoskodott-e vagyongazdálkodási tevékenysége során az integritás szempontjainak érvényesüléséről; belső ellenőrzése elősegítette-e a vagyongazdálkodás szabályszerű működését, valamint hasznosította-e a külső és belső ellenőrzések megállapításait, javaslatait.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az önkormányzatok által ellátott közfeladatok és önként vállalt feladatok sokrétűsége, valamint a feladatellátáshoz rendelt nemzeti vagyon nagyságrendje indokolja, hogy az ÁSZ ellenőrzéseket folytasson a vagyongazdálkodás területén. Az önkormányzati vagyon alapvető funkciója, hogy a közérdeket és egyúttal az önkormányzati célok megvalósítását is szolgálja. A feladatellátás terén elsősorban a kötelezően ellátandó feladatok végrehajtását hivatott szolgálni, amely mellett az önként vállalt feladatok ellátása is megvalósulhat.

Az ÁSZ 2012. évben azonos témában indított ellenőrzései megmutatták, hogy az önkormányzatok vagyongazdálkodási tevékenységét érintően a szabályozottság, a nyilvántartások, a beszámolók leltárral való alátámasztása, a gazdálkodási jogkörök szabályszerű gyakorlása, a döntések megalapozottsága területén hiányosságok tapasztalhatók. Ez indokoltá teszi 2009-től a helyszíni ellenőrzés megkezdéséig pénzügyileg lezárt időszakot érintően az önkormányzatok vagyongazdálkodására irányuló ellenőrzések folytatását azoknál az önkormányzatoknál, amelyek jelentős vagyonnal rendelkeznek, vagy amelyeknél az ÁSZ magas vagyoni kockázatot azonosít.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény új előírásokat vezetett be, meghatározva az önkormányzati vagyongazdálkodást is érintő fő szabályokat.

Az ellenőrzések feltárhatják az önkormányzati vagyongazdálkodást meghatározó szabályok, szabályozások összhangjának hiányát, a szabályozással nem érintett vagyongazdálkodási területeket, a vagyongazdálkodási tevékenység gyakorlásának esetleges hiányosságait, valamint a jó gyakorlat kialakításán és terjesztésén keresztül elősegíthetik a vagyongazdálkodás szabályszerűségének javítását.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése (első szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodási kereteinek kialakítása, gazdálkodása és feladatellátása megfelelt-e a jogszabályoknak. Ennek keretében ellenőrizzük, hogy a helyi nemzetiségi önkormányzat és a helyi önkormányzat együttműködésének szabályozása, a működési feltételek biztosítása megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak; a felek együttműködése megfelelt-e a megállapodásban foglaltaknak a gazdálkodási feladatok szabályszerű ellátása során, ennek keretében betartották-e a vonatkozó jogszabályi előírásokat; a jegyző biztosította-e a helyi nemzetiségi önkormányzat gazdálkodásának belső ellenőrzését, a feladatalapú támogatás felhasználása, elszámolása az előírásoknak megfelelő volt-e; a helyi nemzetiségi önkormányzat feladatellátása összhangban volt-e a vonatkozó jogszabályi előírásokkal.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A „helyi nemzetiségi önkormányzatok” gyűjtőfogalom, magában foglalja mind a települési nemzetiségi önkormányzatok, mind pedig a területi nemzetiségi önkormányzatok teljes körét. Gazdálkodásukra és támogatási rendszerükre vonatkozó jogszabályok a 2010-2012. években jelentős változásokon mentek át. A nemzetiségek helyzete, támogatása mind hazai, mind Európai Unió szinten kiemelt figyelmet kap napjainkban. A települési nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodását, költségvetési támogatásának felhasználását az ÁSZ a 2012. évet megelőzően utoljára a 2006. évben ellenőrizte. A területi nemzetiségi önkormányzatokat az ÁSZ a 2012. évet megelőzően nem ellenőrizte.

Az ellenőrzés során nagy hangsúlyt helyezünk a feladatalapú támogatások felhasználása szabályszerűségének ellenőrzésére.

Az ellenőrzés eredményeként a helyi nemzetiségi önkormányzatok és a helyi önkormányzatok együttműködésének tapasztalatai, a jó gyakorlatok bemutatása nagy érdeklődésre tarthat számot.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK

Az állami felsőoktatási intézmények gazdálkodásának, működésének ellenőrzése, valamint az egyházak által fenntartott felsőoktatási intézmények részére az államháztartásból juttatott támogatások felhasználásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy szabályos volt-e az állami felsőoktatási intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodása, biztosított volt-e a vagyonnal való felelős gazdálkodás követelményének érvényesülése, jogszabályi előírásoknak megfelelően működött-e a belső kontrollrendszer; valamint az, hogy az egyházak által fenntartott, illetve működtetett felsőoktatási intézmények részére az államháztartásból juttatott, nem hitéleti célra biztosított támogatás felhasználása szabályszerű volt-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az állami felsőoktatási intézmények gazdálkodását – az Áht. előírásai mellett – a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (Feot.), valamint a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.) előírásai határozták meg. A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (Ehtv.), valamint az ÁSZ-ról szóló törvény előírása szerint az egyházak nem hitéleti célra nyújtott költségvetési támogatás felhasználásnak törvényességi szempontú ellenőrzése az ÁSZ feladata. Ellenőrzésünk – mindkét intézménycsoport esetében – 2009-től a helyszíni ellenőrzés megkezdéséig pénzügyileg lezárt időszak közpénzfelhasználásának szabályszerűségére terjed ki.

A Feot. előírásai pénzügyi és vagyongazdálkodási területeken bármely más költségvetési szervhez képest nagyobb önállóságot biztosítottak a felsőoktatási intézmények számára. Az intézmények pénzügyi egyensúlya megingott, az intézmények mintegy feléhez költségvetési (fő)felügyelők kirendelése vált szükségessé. Fennáll annak a kockázata, hogy a működés és a gazdálkodás, a vagyonról való felelős gondoskodás követelményei nem érvényesültek az elvárt módon.

Az egyház és a belső egyházi jogi személy a nem hitéleti célra (meghatározott közcélra) nyújtott költségvetési támogatásból származó bevételeit és annak felhasználását a számvitelről szóló törvény és az államháztartásról szóló törvény rendelkezései, valamint a könyvvizetéshez kapcsolódó külön kormányrendeleti szabályozás szerint tartja nyilván. Az egyházi felsőoktatási intézmények részére az államháztartásból közcélra juttatott források felhasználásának szabályszerűségét az ÁSZ még nem ellenőrizte.

Az ellenőrzés eredményének hasznosulásaként képet kapunk az állami felsőoktatási intézményekben kialakult pénzügyi helyzetről, a kormány által kirendelt költségvetési (fő)felügyelői rendszer működésének tapasztalatairól, az oktatási és egyéb intézményi feladatok közötti tevékenységek és költségelszámolások elhatárolásáról, átláthatóságáról és szabályosságáról, a felsőoktatási intézmények gazdálkodási szabadságának pénzügyi és vagyoni helyzetre gyakorolt hatásairól, a vagyonnal való felelős, értékmegőrző gazdálkodás érvényesüléséről, a belső kontrollrendszer működéséről, valamint az egyházi felsőoktatási intézmények által felhasznált államháztartásból juttatott források felhasználásának szabályszerűségéről.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az önkormányzatok többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok közfeladat-ellátásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az önkormányzat, illetve a közfeladatot ellátó gazdasági társaság fölött tulajdonosi jogokat gyakorló szervezet a jogszabályi előírások figyelembevételével döntött-e az ellenőrzésre kerülő közfeladat megszervezéséről, az ellátás módjáról, a tulajdonostól elvárható gondossággal felügyelte-e a társaság feladatellátását, a gazdasági társaság rendelkezésére bocsátotta-e a közfeladat ellátásához a szükséges közvagyon, és biztosította-e a tulajdonosi jogok afeletti érvényesülését, betartotta-e a közfeladat-ellátási szerződésben foglalt tulajdonosi kötelezettségeket, a társaság vagyonszerzése esetén intézkedett-e a további vagyonszerzés megakadályozásáról; valamint a gazdasági társaság teljesítette-e a tulajdonos önkormányzat részéről meghatározott célokat és feladatokat a rendelkezésre álló erőforrások felhasználásával, végrehajtotta-e a közfeladat-ellátási szerződés előírásait, betartotta-e a vagyonnal történő gazdálkodásra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket. A holding szervezetben történő közfeladat-ellátás eredményezett-e kimutatható ráfordítás és költségmegtakarítást. A holding szervezetben kialakított kontrolling rendszer biztosította-e az ellátott közfeladat bevételeinek és ráfordításainak átláthatóságát. A holding szervezet beszámolt-e az önkormányzatnak az átruházott tulajdonosi jogok gyakorlásáról.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok teljes körű ellenőrzésének lehetőségét az ÁSZ törvény 2011. január 1-jétől hatályos módosítása teremtette meg. A közfeladatot ellátó gazdasági társaságok ellenőrzése kiemelten fontos a nemzeti vagyon megőrzése, megóvása érdekében. A közfeladat-ellátásra vonatkozó ágazati jogszabályok változása érintette a közfeladat-ellátási szerződések tartalmát, a közszolgáltatás díjának megállapítását, a vagyonelemek nyilvántartását. A közfeladat ellátás költségeinek, ráfordításainak alakulása, színvonala, eredményessége hatással van a lakosság elégedettségére.

Az ellenőrzés feltárja, hogy az önkormányzat közfeladat-ellátási kötelezettségének eredményesen tett-e eleget, a feladatellátáshoz rendelt közvagyon működtetését a tulajdonostól elvárható gondossággal szervezte-e meg. A feladatot ellátó gazdasági társaság a közszolgáltatási szerződésben foglaltak betartásával, folyamatosan, indokolatlan költségek, ráfordítások nélkül biztosította-e a közfeladat ellátását. A gazdasági társaság a közvagyon használatával biztosította-e a szolgáltatás folytatásának feltételeit. Az önkormányzat tulajdonosi felügyelete hozzájárult-e a közfeladat eredményes ellátásához. A megállapítások alapján megfogalmazott számvevőszéki javaslatok hasznosítása elősegíti a meglévő hibák megszüntetését, a jobb feladatellátást. A jó gyakorlatok bemutatásával az ÁSZ hozzájárul a követendő megoldások megismertetéséhez, terjesztéséhez.

Az ellenőrzés típusa: rendszerellenőrzés

AZ EGYENSÚLYJAVÍTÓ INTÉZKEDÉSEK ELLENŐRZÉSE

Az egyensúlyjavító intézkedések és azok hatása a költségvetés végrehajtására

Az ellenőrzés célja: hogy rendszerellenőrzés keretében értékelje a kormányzatok által 2007. és 2013. között végrehajtott egyensúlyjavító intézkedések szerepét, jellemzőit, a döntések előkészítését, végrehajtását. Az ellenőrzés értékeli a költségvetési törvényekben, jogszabályokban, kormányhatározatokban megjelenő kiadást csökkentő, illetve az államháztartási egyensúly javítás érdekében tett intézkedések hatását a költségvetés végrehajtására, különös tekintettel az államháztartás hiányára és az államadósság alakulására, valamint a központi alrendszer érintett intézményeire.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A költségvetési politika egyik legfontosabb célja az államháztartási egyensúly megteremtése. Az ellenőrzés átfogó képet adhat arról, hogy az egyensúlyjavító intézkedések megfelelő szakmai megalapozással, költségvetési hatással rendelkeztek-e. Áttekinthetővé válhat az is, hogy az ellenőrzéssel átfogott hosszabb időtávon belül kimutatható-e érdemi összefüggés a központi alrendszer likviditása és az egyensúlyjavító intézkedések között.

A költségvetési törvényjavaslatokról szóló véleményekben és a zárszámadási ellenőrzésekben az ÁSZ több alkalommal tett megállapítást az egyensúlyjavító intézkedésekkel kapcsolatban, ezért indokolt, hogy az intézkedések hatásait több évre visszamenőleg számba vegyük

Az egyensúlyjavító intézkedések számbavétele segíti a döntéshozókat, az Országgyűlést, a Kormányt a különböző egyensúlyjavító eszközöket meghatározó jogszabályok megalkotásában, felülvizsgálatában, módosításában, ezáltal támogatja a „jó kormányzást”.

Az ellenőrzés a hozzáadott érték, a végrehajtás átláthatóságának növelése érdekében Magyarország 2013. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzésére épülő, egyablakos ellenőrzési módszerrel történik.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A KIFÜ ELLENŐRZÉSE

Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség gazdálkodásának és feladatellátásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a KIFÜ feladatellátása és forrásfelhasználása a jogszabályokban és a szervezet belső irányítási eszközeiben foglaltaknak megfelelően, szabályszerűen történt-e.

Az ellenőrzés indokoltága és várható eredménye: A Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ), korábban PM Informatikai Szolgáltató Központ (PMISZK), a kormányzati informatika infrastrukturális megvalósíthatóságának biztosításáért felelős, önállóan működő és gazdálkodó központi költségvetési szerv. Létrehozásának célja az európai uniós finanszírozással megvalósuló vagy költségvetési forrásból finanszírozott jelentős informatikai tárgyú projektek központosított lebonyolítása volt. Az egységesen végrehajtott projektfolyamatok csökkentik az érintett befogadó intézmények adminisztrációs terheit, növelik az átláthatóságot, a hatékonyságot. A KIFÜ ellátja az uniós forrásból megvalósítani kívánt ágazati informatikai tárgyú kiemelt projektek projektgazdai feladatait, illetve a költségvetési forrásból finanszírozott informatikai tárgyú fejlesztések feladatait, a projektmenedzsment feladatok támogatásához szolgáltatást nyújt. A KIFÜ, mint költségvetési intézmény önálló ellenőrzésére eddig nem került sor.

A KIFÜ számvevőszéki ellenőrzésével objektív kép alakítható ki a szervezet közfeladatellátásáról, a feladatellátás eredményeiről, szabályozottságáról, megjelölve a fejlesztendő területeket is, ez pedig segítheti a döntéshozókat, a Kormányt és az Országgyűlést az egységes informatikai fejlesztések – így különösen a KGR –, továbbá a vonatkozó stratégiai célok megvalósulásának nyomon követésében. Az ellenőrzés a KIFÜ tevékenységének bemutatásán keresztül tájékoztatást nyújthat a társadalomnak arról, hogy a kormányzati informatikai fejlesztések milyen eredményeket értek el az elmúlt években, a közpénzek és uniós támogatások felhasználására az előírásoknak megfelelően került-e sor. Mivel az ügyfélbarát közigazgatási informatika megteremtését, a kormányzati adminisztrációs költségek mértékét a közvélemény kiemelt figyelemmel kíséri, az ellenőrzés eredménye közérdeklődésre tarthat számot.

Az ellenőrzés a hozzáadott érték, a végrehajtás átláthatóságának növelése érdekében Magyarország 2013. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzésére épülő, egyablakos ellenőrzési módszerrel történik.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

AZ AJBH ELLENŐRZÉSE

Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala működésének, gazdálkodásának és feladatellátásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az AJBH feladatellátása, pénzügyi és vagyongazdálkodási tevékenysége, valamint a szervezet átalakulása a jogszabályokban és a szervezet belső irányítási eszközeiben foglaltaknak megfelelően, szabályszerűen történt-e, az ombudsmani intézmény belső kontroll rendszere kialakítása és működtetése szabályszerűen történt-e.

Az ellenőrzés indokltsága és várható eredménye: Az ombudsmani feladatok a társadalom és a nyilvánosság egésze figyelmének homlokterében állnak. 2011. december 31-ig a feladatkört az Országgyűlési Biztosok Hivatalán belül működő közös hivatal látta el. Az átalakulás következtében a korábbi négy önálló ombudsman helyett egységes intézmény jött létre. Az AJBH legfőbb feladata, hogy az alkotmányos jogokkal kapcsolatos visszasságokat kivizsgálja és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményezzen.

Az AJBH 2012. évi eredeti kiadási és ezzel egyező támogatási előirányzata 1200,9 M Ft volt, ami az előirányzatot meghaladóan a kiadásoknál 1657,1 M Ft-ra, a támogatást illetően 1407,5 M Ft-ra teljesült. 2013. évi eredeti kiadási és ezzel egyező támogatási előirányzata 1138,2 M Ft volt. A Hivatalt önálló szervezetként az ÁSZ még nem ellenőrizte.

Az ellenőrzés várható hasznosulásaként az AJBH feladatainak szabályozottságáról, valamint a feladatellátás szabályszerűségéről alkotott objektív kép segítheti a döntéshozókat, az Országgyűlést, a Kormányt a jogszabályok szükség szerinti felülvizsgálatában, módosításában. Megállapításaink, javaslataink hozzájárulhatnak a Hivatal tevékenységének javításához, fejlesztéséhez. Az ellenőrzés hozadékaként várható, hogy az ombudsmani intézmény, valamint az erre a célra fordított közpénzek felhasználása iránt a társadalom részéről megnyilvánuló érdeklődés fokozódik, felkelti az állampolgárokban az igényt az iránt, hogy alkotmányos jogaik sérülése esetén bátrabban forduljanak a biztosokhoz.

Az ellenőrzés a hozzáadott érték, a végrehajtás átláthatóságának növelése érdekében Magyarország 2013. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzésére épülő, egyablakos ellenőrzési módszerrel történik.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

AZ MTA EGYES KUTATÓINTÉZETEINEK ELLENŐRZÉSE

A Magyar Tudományos Akadémia kutatóintézeti hálózatának átalakítása, egyes kiemelt kutatóintézetek gazdálkodása és feladatellátása ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy szabályosan történt-e 2011. végén a kutatóintézeti hálózat átalakítása; az átalakítás során meghatározták és érvényesítették-e a szervezeti és irányítási struktúra egyszerűsítésére, valamint a működés gazdaságosabbá tételére vonatkozó szempontokat; szabályszerűen működtek-e a kutatóintézeti hálózat intézményei; az irányító szervezet a jogszabályi előírásoknak megfelelően gyakorolta-e szakmai és gazdálkodási irányító, illetve kontroll feladatait.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A Magyar Tudományos Akadémia Magyarország legmagasabb szintű tudományos testülete. Közfeladatai között kiemelt szerepe van a tudomány valamennyi területére kiterjedő tudományos kutatások folytatásának. A központi költségvetésből biztosított támogatás felhasználásával működteti kutatóintézeti hálózatát.

Az MTA kutatóintézeti hálózatát 2011-ben átszervezték, melynek célja az volt, hogy ésszerűbb és takarékosabb intézményi működési keretek között, kutatási potenciálját megőrizve, koncentráltabb kutatási stratégia mentén teljesítse közfeladatait. Az MTA-t az ÁSZ többször ellenőrizte, azonban a kutatóintézeti hálózatra fókuszáló ellenőrzésre még nem került sor.

Az ellenőrzés várható hasznosulásaként objektív kép alakítható ki a kutatóintézeti hálózat működéséről, a tudományos kutatásokra fordított közpénzek felhasználásáról, az MTA által kialakított kontrollrendszer működtetésével, a kutatási feladatok ellátásának szabályszerűségével kapcsolatos jó gyakorlatokról és javítási lehetőségekről. Megítélhetővé válik az átszervezés célszerűsége, megalapozottsága. Az ellenőrzés javaslatai, megállapításai nyomán javulhat a tudományos műhelyek működésének szabályozottsága, a kutatásokra fordított közpénzek felhasználásának átláthatósága, nyomon követhetősége, elősegítve ezzel a tudományos intézmények hatékony, gazdaságos közpénzfelhasználását, a tudomány eredményeinek közjó érdekében történő hasznosulását, ezen keresztül a „jó kormányzás” megvalósítását.

Az ellenőrzés a hozzáadott érték, a végrehajtás átláthatóságának növelése érdekében Magyarország 2013. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzésére épülő, egyablakos ellenőrzési módszerrel történik.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A NAV ELLENŐRZÉSE

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal hátralékkezelési és végrehajtási eljárási, valamint a kiemelt adózói körben gyakorolt tevékenysége szabályszerűségének, az EUROFISC rendszer működésének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak megítélése, hogy a NAV végrehajtási és hátralékkezelési tevékenysége, valamint a kiemelt adózói körben végzett adóztatási és ellenőrzési feladatainak ellátása megfelelt-e a hatályos jogszabályoknak, a belső szabályzatoknak és a célkitűzéseknek; a hátralékkezelési és végrehajtási, valamint kiemelt adózói körben végzett feladatok szabályszerű ellátását biztosító belső kontrollrendszer kiépítése és működése, a folyószámla-vezetés és a lejárt hátralékok engedményezése szabályszerűen történt-e és elősegítette-e a tervszerű feladatellátást; szabályszerűen kerültek-e kialakításra a külső megkereső szervek részére végzett végrehajtási tevékenység feltételei; szabályszerű volt-e az EUROFISC rendszer működése, e feladat ellátása kapcsán a NAV-nál kialakított belső szabályzatok összhangban álltak-e a hazai és uniós jogszabályokkal; hasznosultak-e a felügyeletet ellátó szerv és az ÁSZ ellenőrzési megállapításai, javaslatai.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A központi költségvetés bevételeinek túlnyomó többségét kitevő adóbevételek szakszerű és pontos megtervezése fontos eleme a stabil és kiszámítható költségvetési politikának. Ezzel összefüggésben az adóhatóság feladatellátását érintő ellenőrzéseit az ÁSZ szisztematikus terv szerint végzi. Az ellenőrzések több kockázatos pontot is feltártak az adóhivatal feladatellátásával, a költségvetést megillető áfa bevételek teljesítésével, az ellenőrzési és kockázatkezelési rendszer célszerűségével, eredményességével kapcsolatban, és javaslatokat tettek ezek kezelésére illetve megszüntetésére. A NAV-nál lezajlott szervezeti integráció egyik alapvető célkitűzése az adó- és vámtartozások behajtási eredményességének növelése volt. Az ellenőrzést indokolja a NAV kiemelkedően magas összegű, 2100 Mrd Ft-ot meghaladó hátralékállománya. A hátralékállomány csökkentése érdekében tett intézkedések egyes részfeladatainak értékelésekor az ÁSZ minden esetben hiányosságokat állapított meg. Az EUROFISC rendszer működésének ellenőrzése nem csak az adócsalásokkal kapcsolatos információcseré révén a magyar hatóságokhoz érkező információk felhasználási gyakorlatának javítását segítheti, hanem fontos visszacsatolás lehet nemzetközi szinten a döntéshozók számára a rendszer működésének gyakorlati tapasztalatairól.

Ellenőrzésünk hozadéka a döntéshozók, kiemelten az Országgyűlés törvényalkotó munkájának segítése, az ellenőrzött szervezet és a közvélemény tájékoztatása a közpénzeket felhasználó és a költségvetési bevételek biztosításáért felelős intézmény feladatellátásának szabályosságáról. Az ellenőrzés a NAV tevékenységének értékelésével, a törvényi és a belső szabályozás hiányosságai, valamint a fejlesztendő területek megjelölésével kíván hozzájárulni a szabályszerű és átlátható feladatellátás elősegítéséhez. A költségvetést megillető bevételek behajtásának jogszerűsége és eredményessége hatással van az államháztartás pozíciójára. Az ellenőrzés a hozzáadott érték, a végrehajtás átláthatóságának növelése érdekében Magyarország 2013. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzésére épülő, egyablakos ellenőrzési módszerrel történik.

Az ellenőrzés típusa: rendszerellenőrzés

AZ EU TÁMOGATÁSOK FELHASZNÁLÁSÁNAK RENDSZERE

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (és a Közreműködő Szervezetek) uniós támogatásokkal kapcsolatos feladatellátásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a kialakított szabályozási és intézményrendszer hozzájárult-e az uniós források szabályszerű és eredményes felhasználásához; a végrehajtásban érintett Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) és a Közreműködő Szervezetek feladataikat eredményesen, az előírásoknak megfelelően látták-e el; az NFÜ biztosította-e az operatív programok célkitűzéseit mérő indikátorok teljesülésének nyomon követését, ellenőrzését, tevékenysége hozzájárult-e Magyarország 2007-2013-as programozási időszakra vonatkozó Nemzeti Stratégiai Referencia Kerete forrásainak felhasználásához.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A 2007-2013-as időszakban az NFÜ feladata volt az NSRK 15 Operatív Programja tervezésének, programozásának és megvalósításának koordinációja. Az NSRK 15 Operatív Programjának 8 Irányító Hatósága az NFÜ-n belül főosztályokként működött. Az Irányító Hatóság a Strukturális Alapok és a Kohéziós Alap forrásainak szabályszerű, hatékony és eredményes felhasználásához szükséges intézményrendszer felső eleme. Magyarországon – a közösségi jogszabályok alapján – az Irányító Hatóságok jelölték ki Közreműködő Szervezeteket átruházott feladatok ellátására.

A bemutatott szervezetek a 2007-2013-as programozási időszakban 8209,3 Mrd Ft támogatás hatékony felhasználásáért voltak felelősek, mely a nemzetgazdaság működésére is jelentős hatással van. A Magyarország rendelkezésére álló keretösszegeből 2013. május végéig kifizetett támogatás volumenének időarányos elmaradása magas kockázatot jelent a támogatások teljes felhasználása szempontjából.

Az NFÜ feladatellátását, illetve a 2007-2013-as időszak strukturális és kohéziós támogatásait kezelő intézményrendszert átfogóan az ÁSZ korábban nem ellenőrizte.

Az ellenőrzésről készülő ÁSZ jelentés rámutathat a végrehajtás erősségeire és gyengeségeire, valamint javaslatokat fogalmazhat meg a jogalkotók és az ellenőrzött szervezetek vezetői számára a végrehajtás eredményességének, hatékonyságának javítása érdekében. A 2007-2013-as programozási időszak rendszerszintű ellenőrzése során szerzett tapasztalatok, észrevételek és megállapítások hozzájárulhatnak a következő, 2014-2020. költségvetési időszak intézményrendszerének, szabályozási hátterének megfelelő kialakításához. Megállapításainkkal támogatni kívánjuk az új uniós intézményrendszer kialakítását és működtetését, egyúttal az uniós források minél nagyobb mértékű felhasználását, ezen keresztül az uniós támogatásokat közvetítő intézmények iránti közbizalom erősítését.

Az ellenőrzés a hozzáadott érték, a végrehajtás átláthatóságának növelése érdekében Magyarország 2013. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzésére épülő, egyablakos ellenőrzési módszerrel történik.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

AZ MNB ELLENŐRZÉSE

A Magyar Nemzeti Bank működésének, valamint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete működése, és tevékenysége MNB-be integrálása szabályszerűségnek ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az MNB működése, gazdálkodása és a központi költségvetéssel történő elszámolások megfelelően szabályozottak és szabályszerűek voltak-e; a pénzügyi közvetítőrendszert felügyelő (PSZÁF) ellenőrző és szabályozó tevékenysége megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak; a két szervezet összevonása hogyan befolyásolta a feladatellátás megszervezését, a működést és a gazdálkodást; az integráció szabályszerűen valósult-e meg; az előző ÁSZ ellenőrzés javaslatai hasznosultak-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az Állami Számvevőszék jogszabályi felhatalmazás alapján ellenőrzi az MNB gazdálkodását és az MNB-ről szóló törvényben foglaltak alapján folytatott, az alapvető feladatok körébe nem tartozó tevékenységét. Bár az ellenőrzés gyakoriságát jogszabály nem írja elő, a kialakult gyakorlat szerint évente értékeljük az MNB gazdálkodását, a szabályszerű működés feltételeinek érvényesülését, valamint a központi költségvetéssel összefüggő elszámolásokat. Az ellenőrzés indokoltságát alátámasztja az is, hogy a PSZÁF működését az ÁSZ önállóan még nem ellenőrizte. A Felügyelet költségvetési beszámolóját a zárszámadás keretében rendszeresen ellenőriztük, a felügyeleti szankciók alkalmazása kialakított eljárásrendjének áttekintésére azonban nem került sor.

Az ellenőrzés aktualitását az MNB felső vezetésében a 2013. évben bekövetkezett változások, valamint a PSZÁF feladatainak MNB-be integrálása, és az ezzel járó, az érintett szervezetek feladat-, hatáskörét, jogállását, szervezeti felépítését érintő változások adják.

Az ellenőrzés megállapításaival objektív képet adhat az MNB alapfeladatai körén kívüli egyéb tevékenységei szabályszerű ellátásáról, az átláthatóság, elszámoltathatóság követelményeinek érvényesüléséről, a PSZÁF pénz-, tőke- és biztosítási piac felügyeletével kapcsolatos, továbbá a fogyasztóvédelmi és piacfelügyeleti funkcióinak átvételéről, magáról az integrációról, megvalósulásának szabályszerűségéről. Az ellenőrzés rámutathat a jogszabályok, a belső szabályozás, a feladatellátás és szabályszerű működés hiányosságaira. Az ellenőrzés megállapításai és javaslatai hozzájárulhatnak a működés szabályozottságában esetlegesen fellépő hiányosságok kiküszöböléséhez, a belső kontrollrendszer működtetésének javításához, a belső szabályzatok és a gyakorlat felülvizsgálatához. Hiteles információt nyújthat az MNB működéséről és gazdálkodásáról, a közpénzekkel való felelős gazdálkodásról, ezzel segítheti az általános szakmai tájékozottság növelését, a szervezetről kialakított összkép társadalmi kommunikációját.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

AZ OBA ELLENŐRZÉSE

Az Országos Betétbiztosítási Alap működésének, gazdálkodásának és feladatellátásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy szabályos volt-e az OBA működése és gazdálkodása, feladatait a jogszabályi előírásoknak megfelelően, egyes tevékenységi területeit illetően célszerűen látta-e el.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A hazánkat is elérő pénzügyi-gazdasági válság negatívan befolyásolta a makrogazdasági helyzetet, megingott a pénzügyi szféra stabilitása. A problémát hazai és EU-s szinten is válságkezelési tevékenységekkel, jogszabály módosításokkal igyekeztek kezelni. Ennek egyik módja a betétbiztosításon keresztül történő beavatkozás, a kártalanítási összesség határainak megemlése volt.

Az Országos Betétbiztosítási Alap feladata, hogy a tagintézeteknél elhelyezett és biztosított betétek befagyása esetén kártalanítást fizessen a betéteseknek. Az OBA saját vagyona a teljes bankrendszer biztosított betétállományának mintegy 1%-át kitevő kártalanításra nyújt fedezetet. Az Alap vagyona eddig minden esetben elégséges fedezetet nyújtott a kifizetett kártalanításokhoz és jelenleg is megfelelő tartalékkal (fedezeti szinttel) rendelkezik. Egy nagyobb méretű hitelintézet fizetése hiánya eredményezhet olyan mértékű kártalanítási kötelezettséget, ami az OBA rendelkezésére álló fedezet összegét meghaladja. Ebben az esetben az OBA-nak lehetősége van kormányzati kezességvállalás mellett hitel felvételére, ami költségvetési kockázatot jelenthet.

Az OBA-t 1993. évi létrehozása óta az ÁSZ többször, utoljára 2008-ban ellenőrizte, ekkor azonban a gazdasági válság és a jogszabályi változások hatásai még nem voltak érzékelhetők és értékelhetők.

Az ellenőrzés várható hasznosulásaként a jogszabályi változások követésének, a gazdálkodás szabályszerűségének és a válságkezeléssel kapcsolatos intézkedéseknek az ellenőrzése, javaslatok megfogalmazása elősegítheti a szabályozás megfelelő alkalmazását, a gazdálkodás pénzügyi egyensúlyának fenntartását, valamint hozzájárulhat a pénzügyi közvetítő rendszerek stabilitásának megerősítéséhez, a bankrendszerrel szembeni, gazdasági válság által megtépzott bizalom helyreállításához, erősítéséhez. Az ellenőrzéssel lehetőség nyílik a válságkezelő tevékenység áttekintésére, az esetlegesen fennálló problémák feltárására, melyek kiküszöbölése hozzájárulhat az OBA hatékonyabb működéséhez. A megtakarítások védelmét, az OBA kártalanítási kötelezettségének teljesíthetőségét – az elmúlt időszakban előfordult pénzügyi fizetőképességi problémákra tekintettel – fokozott társadalmi érdeklődés kíséri. Ellenőrzésünk várhatóan pozitív hatással lesz a szervezetről és annak tevékenységéről kialakított összkép formálására.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése

- 23/1 A Bolgár Országos Önkormányzat ellenőrzése
- 23/2 Az Országos Roma Önkormányzat ellenőrzése
- 23/3 A Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata ellenőrzése
- 23/4 Az Országos Horvát Önkormányzat ellenőrzése
- 23/5 Az Országos Lengyel Kisebbségi Önkormányzat ellenőrzése
- 23/6 A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata ellenőrzése
- 23/7 Az Országos Örmény Önkormányzat ellenőrzése
- 23/8 A Magyarországi Románok Országos Önkormányzata ellenőrzése
- 23/9 Az Országos Ruszin Kisebbségi Önkormányzat ellenőrzése
- 23/10 A Szerb Országos Önkormányzat ellenőrzése
- 23/11 Az Országos Szlovák Önkormányzat ellenőrzése
- 23/12 Az Országos Szlovén Önkormányzat ellenőrzése
- 23/13 Az Ukrán Országos Önkormányzat ellenőrzése

Az ellenőrzések célja: annak értékelése, hogy az országos nemzetiségi önkormányzat gazdálkodása, a belső kontrollrendszer kialakítása és működése, az államháztartásból nyújtott támogatás, illetve az államháztartásból meghatározott célra ingyenesen juttatott vagyron felhasználása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történt-e; az önkormányzat a Nek. tv.-ben előírt feladat- és hatásköröket ellátta-e; intézkedett-e az ÁSZ által a 2008-2010. évek között végzett ellenőrzések javaslatainak végrehajtásáról.

Az ellenőrzések indokltsága és várható eredménye: A helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának, a részükre juttatott költségvetési támogatások felhasználásának ellenőrzését az ÁSZ 2012-ben indította el. Az ÁSZ ellenőrzési feladata, a működést, gazdálkodást befolyásoló lényeges jogszabályi változások, a közpénzfelhasználás nagyságrendje, valamint a nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzési lefedettségének biztosítása (a helyi nemzetiségi önkormányzatokon túl az országos is) együttesen indokolják a számvevőszéki ellenőrzést. Az ellenőrzés indokltságát támasztja alá, hogy a megváltozott – társadalmi szervezetek gazdálkodásához képest jelentősen eltérő – jogszabályi környezetben még nem ellenőriztük 12 nemzetiségi önkormányzat költségvetési gazdálkodását, belső kontrollrendszerének kialakítását és működését. Az országos nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzésével biztosítjuk a közpénzfelhasználás minél szélesebb körének ellenőrzését, és ennek során azonos szempontok szerint értékeljük az egyes önkormányzatok gazdálkodási tevékenységét.

Az ellenőrzés eredményeként nemcsak az ellenőrzött szerv gazdálkodása javulhat, hanem átfogó képet kaphatunk az önkormányzati alrendszerbe tartozó országos nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának hiányosságairól, de a jó gyakorlatokról is. Az ellenőrzés hozadékát képezi az előző ÁSZ ellenőrzés javaslatai hasznosulásának értékelése. Mind a 13 nemzetiségi önkormányzat ellenőrzésével teljes körűen megvalósul az országos nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzése a megváltozott jogszabályi környezetben. Az ellenőrzés tapasztalatai alapján a jogszabályi ellentmondások, hiányosságok feltárásával, azok megszüntetésére vonatkozó javaslatokkal segíthetjük a jó kormányzást. Az ellenőrzéssel lehetővé tesszük, hogy az országos önkormányzatok gazdálkodásáról, működéséről a társadalom objektív képet alkothasson.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

ADÓ- ÉS JÁRULÉKKEDVEZMÉNYEK IGÉNYBEVÉTELE

A foglalkoztatási célú adó- és járulékkedvezmények igénybevételének szabályszerűségi ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak ellenőrzése, hogy a foglalkoztatási célú adó- és járulékkedvezmények esetében szabályszerűen zajlik-e a jogosultság megítélése, a nyilvántartások vezetése, kapcsolódó adatszolgáltatások nyújtása, szabályszerűek-e a források fedezetében, jogosultság ellenőrzésében a jogszabályi előírások szerint szerepet játszó intézmények és szervezetek kapcsolódó eljárásai és az egymás közötti információcsere. Az adóhatóságok ellenőrzési tevékenységük során figyelmet fordítottak-e a foglalkoztatási célra adott adó- és járulékkedvezmények igénybevételére meghatározott kritériumok betartásának ellenőrzésére, az igénybevételi kritériumok megsértése esetén megtették-e a jogszabályok által előírt intézkedéseket.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A kormányok a foglalkoztatás bővítése, a munkanélküliség csökkentése érdekében az elmúlt években a hagyományos aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökön kívül egyéb eszközöket is alkalmaztak. Az elmúlt időszakban a döntéshozók számos adó- és járulékkedvezményt vezettek be, amelyek egy-egy, a munkaerő-piacon hátrányos helyzetben lévő réteg foglalkoztatásának elősegítésére, vagy a foglalkoztatás növelésére fókuszáltak. Az adó- és járulékkedvezmények kérvényezésében, érvényesítésében, nyilvántartásában, az ezekkel kapcsolatos adatszolgáltatásokban, ellenőrzésekben, beszámolásban több szervezet folyamatos, rendszerszerű együttműködésének kell megvalósulnia.

Az ellenőrzés eredményeképpen tárgyyszerű, új információkat kaphatunk a foglalkoztatást elősegítő adó- és járulékkedvezményekkel kapcsolatos végrehajtó szervezetek működésének és egymás közötti adatcseréjének szabályszerűségéről. Képet kaphatunk a kapcsolódó adatszolgáltatási rendszerek működési mechanizmusáról, az államháztartás információs rendszerébe való beépüléséről. Rámutathatunk az adatszolgáltatási, információs rendszerek hiányosságaira, illetve a jó gyakorlatokra is, amelyekkel segíthetjük az információs rendszerek fejlesztését, a döntéshozást segítő beszámolási, monitoring és értékelési rendszer működtetését a jó kormányzás elősegítése érdekében.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Utóellenőrzések

Az ellenőrzöttek által tett intézkedésekben kifejeződik az ellenőrzési munka eredményessége, hatásossága, ezért az ÁSZ nem fejezheti be a munkáját azzal, hogy az ellenőrzései alapján ismertette megállapításait és megtette javaslatait, ajánlásait.

Az ellenőrzések hatásának mérésével és értékelésével, a javaslatok megvalósításának nyomon követésével, valamint a célzott utóellenőrzések rendszerének kialakításával segíti az ÁSZ az átlátható és elszámoltatható közpénzfelhasználás megteremtését. Ennek érdekében egyrészt figyelemmel kíséri valamennyi számvevőszéki ellenőrzési jelentésben foglalt megállapításra az ellenőrzöttek által tett intézkedést, másrészt utóellenőrzéseket végez.

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az ÁSZ jelentésben foglalt javaslatokra az ellenőrzöttek készítettek-e intézkedési terveket, illetve az ellenőrzött által összeállított intézkedési tervben meghatározott feladatokat végrehajtották-e.

Ellenőrzési terveinkben szereplő ellenőrzéseinket követő utóellenőrzéseink mind az ellenőrzött szervezet, mind a társadalom vonatkozásában erősítik az ÁSZ ellenőrzések tekintélyét, fokozzák a fegyelmet és igazolják, hogy lejárt a következmények nélküli ellenőrzések időszaka.

Az ÁSZ a beérkezett intézkedési terveket kockázatelemzésnek veti alá. Ennek során megállapítja, hogy a téma, a megállapítással érintett összeg nagysága vagy az évek óta visszatérő hiányosság jellege miatt milyen szintű kockázatot rejt magában az intézkedési tervben foglalt feladatok végrehajtásának esetleges elmaradása. Ennek alapján három kategóriába sorolja, úgymint magas, közepes és alacsony kockázat. A kockázati besorolás és az intézkedési tervben szereplő határidők meghatározzák az utóellenőrzés elvégzésének időzítését és részben módszerét is.

Az utóellenőrzések az egész évre folyamatos feladatot jelentenek.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

ÖNKORMÁNYZATOK BELSŐ KONTROLLRENDSZERE

Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának, egyes kontrolltevékenységek és a belső ellenőrzés működésének ellenőrzése (harmadik szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az ellenőrzött helyi önkormányzatok a jogszabályoknak megfelelően alakították-e ki a belső kontrollrendszerüket, megfelelően működtették-e a gazdálkodás folyamatában kulcsszerepet betöltő kontrollokat, biztosították-e a belső ellenőrzés szabályos működését, kialakították-e az erőforrásokkal való szabályszerű és hatékony gazdálkodáshoz szükséges követelményeket, megvalósították-e azok számon kérését, ellenőrzését. Az ellenőrzés kiterjed arra is, hogy az ÁSZ által a korábbi években végzett ellenőrzések javaslatainak végrehajtására az ellenőrzött önkormányzatok megtették-e a megfelelő intézkedéseket.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A belső kontrollrendszer egy összetett folyamat, amelyet egy szervezet vezetése és dolgozói valósítanak meg, és amelyet a kockázatok meghatározására és ésszerű bizonyosság biztosítására alakítanak ki. Célja, hogy a szervezet megfeleljen a vonatkozó törvényeknek és szabályozásoknak, megvédje a szervezetet a veszteségektől, a nem rendeltetésszerű használattól és károktól. A belső kontrollrendszer lényegében a szervezetrányítás elválaszthatatlan eszközeként magában foglalja mindazon szabályokat, eljárásokat, gyakorlati módszereket és szervezeti struktúrákat, amelyeket arra terveztek, hogy segítséget nyújtsanak a szervezet céljai eléréséhez. A belső kontrollrendszer kiépítése nélkül nem valósítható meg a közpénzek szabályozott és szabályos felhasználása, az államháztartás pénzeszközeivel és a vagyonnal történő szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás biztosítása.

A közintézmények integritás alapú kultúrájának kialakítása, megerősítése és működése szorosan összefügg a belső kontrollrendszer működésével, ezért az ellenőrzés kitér a gazdálkodáshoz kapcsolódó integritás kontrollok meglétének és működésének ellenőrzésére is. Az integritási kultúra kialakítása hozzájárul az elszámoltathatóság és átláthatóság érvényesítéséhez, egyben támogatja a szervezet védettségét a korrupciós kitettséggel szemben, valamint annak megelőzése is irányítottabbá válik.

Az ellenőrzések várható eredménye, hogy javul az önkormányzatok belső kontrollrendszerének szabályozottsága, működésének megfelelősége, így lehetővé válik, hogy a belső kontrollrendszer működtetése révén teljesüljenek a jogszabályi célok: az önkormányzat a tevékenységeit szabályszerűen, gazdaságosan, hatékonyan és eredményesen hajtsa végre, teljesítse elszámolási kötelezettségeit, valamint megvédjék az önkormányzat erőforrásait a veszteségektől, a nem rendeltetésszerű használattól és károktól. A kiválasztott kulcskontollok a csalás és korrupciós kockázatok megelőzésében, illetve feltárásában is hangsúlyos szerepet játszanak. A belső kontrollok működésének ellenőrzésével az ÁSZ felkészül – az eredmény szemléletű számvitel bevezetésével összefüggő – önkormányzati alrendszer konszolidált beszámolójának ellenőrzésére. Az ellenőrzés tapasztalatai nem csupán a közvetlenül ellenőrzött önkormányzatoknál jelentkezhetnek, hanem a „jó gyakorlat” elterjesztésével azok az önkormányzatok is átvehetik a pozitív példákat, ahol nem végez ellenőrzést az ÁSZ.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az önkormányzatok pénzügyi és vagyongazdálkodása szabályszerűségének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: az önkormányzat pénzügyi és vagyoni helyzetének, a gazdálkodás szabályosságának megítélése a költségvetési tervezés, a pénzügyi egyensúly megteremtése, az éves költségvetési beszámolás, a vagyongazdálkodás, a vagyon számbavétele, a gazdasági események elszámolása, és a pénzgazdálkodás szabályszerűsége alapján; valamint annak értékelése, hogy kialakított-e az önkormányzat az erőforrásokkal való szabályszerű és hatékony gazdálkodáshoz szükséges követelményeket, megvalósította-e azok számon kérését, ellenőrzését.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az államháztartás önkormányzati alrendszerének közpénz felhasználása, az önkormányzatok által ellátott közfeladatok és önként vállalt feladatok sokrétűsége, valamint a feladatellátáshoz rendelt vagyon nagyságrendje indokolja, hogy az ÁSZ ellenőrzéseket folytasson a pénzügyi és vagyongazdálkodás területén. Az önkormányzatok ellenőrzését a pénzügyi helyzet megítélésével indítottuk el 2011-ben, és a nagy vagyonnal rendelkező, magas kockázatú önkormányzatok esetében a vagyongazdálkodás ellenőrzésével folytattuk. Az elmúlt időszakban az önkormányzati gazdálkodás kockázatai beépítésre kerültek az ellenőrzött önkormányzatok kiválasztási rendszerébe. Az elmúlt 3 év ellenőrzéseinek tapasztalatai megmutatták, hogy továbbra is indokolt az egyrészt elemző, értékelő, a pénzügyi helyzet kockázatát is minősítő, másrészt a pénzügyi és vagyongazdálkodási tevékenység szabályszerűségét értékelő ÁSZ ellenőrzések folytatása.

Ellenőrzéseink eddigi eredményeit felhasználva egy új típusú, komplex ellenőrzés várhatóan hozzájárul az önkormányzatok pénzügyi helyzetének pontosabb megítéléséhez azáltal, hogy a pénzügyi helyzetet a vagyoni helyzettel együtt értékeljük, amelyek együttesen határozzák meg az önkormányzatok fejlesztési képességét, és gyakorolnak hatást a feladatellátásra. Minősítjük a pénzügyi egyensúlyi helyzet megbomlásakor a kiváltó okok beazonosítása mellett azok kialakulását. Bemutatjuk az adósságkonszolidáció önkormányzat általi végrehajtásának szabályszerűségét, az adósságállomány újratermelődésének elkerülése érdekében hozott szigorító szabályozások eredményességét, valamint az adósságkonszolidációt követően a pénzügyi egyensúly megbomlását kiváltó rendszerszerű okokat. Ellenőrzésünkkel egyben felkészülünk – az eredményszemléletű számvitel bevezetésével összefüggő – önkormányzati alrendszer konszolidált beszámolójának ellenőrzésére. Az ellenőrzés kiterjed a gazdálkodáshoz kapcsolódó integritás kontrollok meglétének és működésének ellenőrzésére is. Az integritási kultúra kialakítása hozzájárul az elszámoltathatóság és átláthatóság érvényesítéséhez, egyben támogatja a szervezet védettségét a korrupciós kitétséggel szemben, valamint annak megelőzése is irányítottabbá válik.

A pénzügyi és vagyongazdálkodás szabályszerűségének ellenőrzése által a megállapításokkal összefüggő javaslatok hasznosítása esetén javul az önkormányzat gazdálkodásának szabályozottsága, valamint a „jó gyakorlatok” terjesztésén keresztül azok az önkormányzatok is átvehetik a pozitív példákat, ahol nem végez ellenőrzést az ÁSZ. Ellenőrzéseink eredményeképpen javaslatokat fogalmazhatunk meg az önkormányzatok pénzügyi egyensúlya fenntartásával kapcsolatos problémák rendszerszemléletű kezelésére, felszámolására.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

ÖNKORMÁNYZATOK GAZDASÁGI TÁRSASÁGAI

Az önkormányzatok többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok közfeladat ellátását érintő gazdálkodási tevékenysége szabályszerűségének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az önkormányzat a jogszabályi előírások figyelembevételével döntött-e az ellenőrzésre kerülő közfeladat megszervezéséről; az önkormányzat szabályszerűen gyakorolta-e a tulajdonosi jogokat; a gazdasági társaság közfeladat-ellátása bevételeinek, ráfordításainak elszámolása, és vagyongazdálkodási tevékenysége megfelelt-e a jogszabályi, illetve a közszolgáltatási szerződésben foglalt tulajdonosi előírásoknak, azok végrehajtása szabályszerű volt-e; valamint a közfeladatok átláthatósága és elszámoltathatósága érdekében biztosítva volt-e a közszolgáltatás díjának megalapozottsága szabályszerű önköltségszámítással.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok teljes körű ellenőrzésének lehetőségét az ÁSZ törvény 2011. január 1-jétől hatályos módosítása teremtette meg. A közfeladatot ellátó gazdasági társaságok ellenőrzése kiemelten fontos a vagyon megőrzése, megóvása érdekében, valamint a kormányzati szektor elszámolásaiban megjelenő önkormányzati tulajdonú gazdálkodó szervezetek esetében, amelyekkel szemben alapvető követelmény, hogy gazdálkodásuk, működésük szabályszerű, az általuk szolgáltatott adatok minél megbízhatóbbak legyenek.

A közfeladat-ellátásra vonatkozó ágazati jogszabályok változása érintette a közfeladat-ellátási szerződések tartalmát, a közszolgáltatás díjának megállapítását, a vagyonelemek nyilvántartását. A közfeladat ellátás költségeinek, ráfordításainak alakulása, színvonala hatással van a lakosság elégedettségére.

Ellenőrzéseink feltárhatják, hogy az önkormányzat közfeladat-ellátási kötelezettségének szabályszerűen tett-e eleget, a feladatellátáshoz rendelt közvagyon működtetését a tulajdonostól elvárható gondossággal szervezte-e meg, a feladatot ellátó gazdasági társaság a közszolgáltatási szerződésben foglaltak betartásával, folyamatosan, indokolatlan ráfordítások nélkül biztosította-e a közfeladat ellátását. Az ellenőrzés eredményeképp meghatározhatóvá válnak a költségvetési hiányt befolyásoló szervezetek kockázatai, lehetővé válik ezen kockázatok csökkentése. Az ellenőrzés rávilágíthat arra, hogy a gazdasági társaság a közvagyon használatával biztosította-e a szolgáltatás folytatásának feltételeit. Az önkormányzat tulajdonosi felügyelete hozzájárult-e a közfeladat szabályszerű ellátásához. A megállapítások alapján megfogalmazott számvevőszéki javaslatok hasznosítása elősegítheti a meglévő hibák megszüntetését. A jó gyakorlatok bemutatásával az ÁSZ hozzájárulhat a követendő megoldások megismertetéséhez, terjesztéséhez.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyongörzési és gazdálkodási tevékenységének ellenörzése

Az ellenörzés célja: annak értékelése, hogy a tulajdonosi jogok gyakorlása szabályszerű volt-e; a gazdálkodó szervezet által ellátott feladat bevételei, ráfordításai elszámolásának, és vagyongazdálkodási tevékenységének szabályozása megfelelt-e a jogszabályi és a tulajdonosi előírásoknak és azok végrehajtása szabályszerű volt-e; biztosítva volt-e a közfeladatok átláthatósága és elszámoltathatósága érdekében a közszolgáltatás díjának megalapozottsága szabályszerű önköltségszámítással; a vagyonváltást eredményező döntések esetében a tulajdonosi jogok gyakorlója és a gazdálkodó szervezet szabályszerűen jártak-e el, kiépítette és működtette-e a gazdálkodó szervezet a szabályszerű vagyongazdálkodás érdekében a kontroll és monitoring rendszert.

Az ellenörzés indokltsága és várható eredménye: Az Európai Unióban 1994. év óta hatályos túlzott hiány eljárás mindig kihívást jelentett a tagállamok számára. Kiemelten fontosak a kormányzati szektor elszámolásaiban megjelenő állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek, amelyekkel szemben alapvető követelmény, hogy gazdálkodásuk, működésük szabályszerű, az általuk szolgáltatott adatok minél megbízhatóbbak legyenek.

Az állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek ellenörzése kiemelten fontos a nemzeti vagyon megörzése, megóvása érdekében. Gazdálkodásuk jellemzően a közérdeklődés és a média figyelmének középpontjában áll, amihez hozzájárul a gazdálkodásuk körébe tartozó – közvetlen vagy közvetett állami tulajdonú, tehát végső soron a nemzeti vagyon részét képező – vagyon nagysága, illetve az általuk ellátott közszolgáltatások minősége és hatékonysága. A közszolgáltatási árképzés megalapozottsága és az éves elszámoltatás feltételeinek kialakítása a megrendelő és az állami tulajdon ellenörzése során nagy hangsúlyt kap. A közszolgáltatás árában és annak támogatásában meg kell jelennie az önköltségszámítás szempontjainak, amely biztosítja a működés fenntarthatóságát (eszközpótlás) is.

Az ellenörzés rámutathat az állami tulajdonú közszolgáltatást végző gazdálkodó szervezetek gazdálkodási tevékenységével, valamint az államháztartásból származó források felhasználásával kapcsolatos jó gyakorlatokra és szabálytalanságokra. Felhívhatja a figyelmet a jogszabályi követelmények teljesítéséhez szükséges feltételek hiányosságaira, hozzájárulhat az államháztartáson kívüli, de (közvetlenül vagy közvetve) állami vagyont használó gazdálkodó szervezetek tevékenységének átláthatóságához. Ellenörzésünk eredményeképpen javaslatainkkal, megállapításainkkal hozzájárulhatunk a közvagyonnal való gazdálkodás átláthatóságának, elszámoltathatóságának javításához.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak megítélése, hogy az ellenőrzött intézményre vonatkozó irányító szervei feladatellátás a jogszabályi előírások betartásával történt-e; a belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése szabályszerű volt-e; kialakították-e az erőforrásokkal való szabályszerű és hatékony gazdálkodáshoz szükséges követelményeket, megvalósították-e azok számon kérését, ellenőrzését; az intézmény pénzügyi és vagyongazdálkodása megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak és belső szabályzatainak; az intézmény átalakításának vagy átszervezésének lebonyolítása szabályszerűen történt-e. Amennyiben az ÁSZ korábbi ellenőrzései során javaslatokat, megállapításokat fogalmazott meg, az ellenőrzés célja továbbá annak megítélése, hogy azok végrehajtása érdekében az intézmény a szükséges intézkedéseket megtette-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ÁSZ tv. 1. § (3) bekezdése alapján „az Állami Számvevőszék általános hatáskörrel végzi a közpénzekkel és az állami és önkormányzati vagyonnal való felelős gazdálkodás ellenőrzését”, az 5. § (3) bekezdése szerint az ÁSZ ellenőrzi az államháztartásból származó források felhasználását a központi költségvetésből gazdálkodó szervezeteknél, intézményeknél.

A közpénzek felhasználásában meghatározó, központi alrendszerbe tartozó intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodási tevékenységük és/vagy feladatellátásuk súlya miatt jelentős hatást gyakorolhatnak a költségvetés egyensúlyának fenntartására. Hatással vannak továbbá az állami vagyonnal való gazdálkodás minőségére, a kormányzati (szak)politikák végrehajtására, illetve közfeladat ellátásuk vonatkozásában az állampolgárok életminőségére, jogaik és kötelezettségeik gyakorlására. Indokolt ezért, hogy az ÁSZ ezen intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodását, az esetleges átalakulások szabályszerűségét rendszeresen ellenőrizze több évre kiterjedően. Az ellenőrzésre az intézményeket kockázatelemzéssel, illetve véletlenszerűen választjuk ki.

A közintézmények integritás alapú kultúrájának kialakítása, megerősítése és működése szorosan összefügg a belső kontrollrendszer működésével, ezért az ellenőrzés kitér a gazdálkodáshoz kapcsolódó integritás kontrollok meglétének és működésének ellenőrzésére is. Az integritási kultúra kialakítása hozzájárul az elszámoltathatóság és átláthatóság érvényesítéséhez, egyben támogatja a szervezet védettségét a korrupciós kitétséggel szemben, valamint annak megelőzése is irányítottabbá válik.

Az ellenőrzések eredményeként nemcsak az ellenőrzött intézmények gazdálkodása javulhat, hanem átfogó képet kaphatunk a központi alrendszerbe tartozó egyes költségvetési szervek gazdálkodásának hiányosságairól, de a jó gyakorlatokról is. Ellenőrzéseivel, javaslataival és megállapításaival az ÁSZ elősegítheti a költségvetési szervek pénzügyi és vagyongazdálkodása szabályozásának javítását, az ellenőrzött, közfeladatot ellátó szervezetek gazdálkodási tevékenysége minőségének javítását és hozzájárulhat a jó kormányzáshoz. Az ellenőrzés egyben hozzájárul az eredményes szemléletű számvitel bevezetésével összefüggő feladatokra való felkészüléshez.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése (második szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodási kereteinek kialakítása, gazdálkodása megfelelt-e a jogszabályoknak. Ennek keretében ellenőriztük, hogy a helyi nemzetiségi önkormányzat és a helyi önkormányzat együttműködésének szabályozása, a működési feltételek biztosítása megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak; a felek együttműködése megfelelt-e a megállapodásban foglaltaknak a gazdálkodási feladatok szabályszerű ellátása során, betartották-e a jogszabályi előírásokat; biztosított volt-e a helyi nemzetiségi önkormányzat gazdálkodásának belső ellenőrzése.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A „helyi nemzetiségi önkormányzatok” gyűjtőfogalom, magában foglalja mind a települési nemzetiségi önkormányzatok, mind pedig a területi nemzetiségi önkormányzatok teljes körét. Gazdálkodásukra és támogatási rendszerükre vonatkozó jogszabályok az utóbbi években jelentős változásokon mentek át. A nemzetiségek helyzete, támogatása mind hazai, mind Európai Unió szinten kiemelt figyelmet kap napjainkban. A nemzetiségi önkormányzatok 2012. évben megkezdett ellenőrzéseit azon önkormányzati ellenőrzésekhez kapcsolódóan folytatjuk le, ahol az ellenőrzés magas kockázatot tárt fel.

Az ellenőrzések eredményeként a nemzetiségi önkormányzatok testületi döntéseinek, gazdálkodásának tapasztalatait összegezve következtetés vonható le a törvényalkotás számára a jogszabályi környezet esetleges módosításának indokoltságára vonatkozóan. Az ellenőrzöttek számára visszajelzést adhatunk a rendezett gazdálkodási keretek kialakításáról és a működésbeli hiányosságokról. A helyi nemzetiségi önkormányzatok és a helyi önkormányzatok együttműködésének tapasztalatai, a jó gyakorlatok bemutatása nagy érdeklődésre tarthat számot.

II.

TÖRVÉNY SZERINT ÉVES GYAKORISÁGGAL ELVÉGZENDŐ ÉS ESEMÉNYHEZ KÖTÖTT ELLENŐRZÉSEK

Az ellenőrzés típusa: pénzügyi-szabályszerűségi ellenőrzés

2013. ÉVI ZÁRSZÁMADÁS

Magyarország 2013. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az ellenőrzött szervezeteknél a gazdálkodás szabályszerű volt-e; megfelelő bizonyosság megszerzése arról, hogy a 2013. évi költségvetés végrehajtásáról készített (zárszámadási) törvényjavaslatot megalapozó pénzügyi beszámolók/elszámolások egésze nem tartalmaz a megbízhatóságot befolyásoló lényeges hibát; az Országgyűlés megalapozott döntéshozatalának támogatása érdekében a törvényjavaslat egésze megbízhatóságának értékelése; a kormányprogramokban a 2013. évre kitűzött célok, feladatok végrehajtásának ellenőrzése; annak ellenőrzése, hogy a költségvetés végrehajtásában jog- és hatáskörrel rendelkezők a kapott felhatalmazások keretei között a kötelezettségeiknek megfelelően gazdálkodtak-e a közpénzekkel.

Az ellenőrzés kiterjed a 2014. évi költségvetési folyamatok nyomon követésére, kiemelten az államadósság alakulására ható tényezők monitoringjára.

A zárszámadás ellenőrzése során el kell végezni annak értékelését, hogy a közpénzügyek átláthatóságát, rendezettségét elősegítő eredményszemléletű államháztartási információs rendszer kialakításának előkészületei megtörténtek-e a fejezeteknél.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ÁSZ törvényi kötelezettségének teljesítésével annak elősegítése, hogy az Országgyűlés a zárszámadási törvény elfogadásával kapcsolatban megalapozott döntést hozhasson.

Ellenőrzésünk átfogó és objektív képet ad a 2013. évi zárszámadási törvényjavaslat megalapozottságáról és a törvényjavaslatban szereplő adatok megbízhatóságáról. Az ellenőrzés eredményeképp az államháztartás működését érintő átfogó javaslataink mellett indokolt esetben az egyes intézmények vezetői részére specifikus javaslatokat fogalmazunk meg.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

VÉLEMÉNY A 2015. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSRŐL

Vélemény Magyarország 2015. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslatról

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a költségvetési javaslat összeállítása megfelel-e a jogszabályi előírásoknak; Magyarország 2015. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat bevételi és kiadási előirányzatait, valamint a költségvetési évet követő három év irányszámait a makrogazdasági előrejelzéseket is figyelembe véve tervezték-e meg; biztosítják-e a tervezésnél alkalmazott módszerek, háttérszámítások, hatástanulmányok, valamint az állami feladatrendszer és szabályozók javasolt módosításai a törvényjavaslat megalapozottságát; teljesültek-e a tervezési Tájékoztatóban megfogalmazott követelmények; az Alaptörvényben és a Stabilitási törvényben foglaltak alapján érvényesül-e az államadósság-szabály; biztosított-e az összhang a törvényjavaslat és a kormányzati programok részét képező tervek között; a tervezett előirányzatok tartalmazzák-e a közfeladatok ellátásához szükséges kiadásokat; számításba vették-e az EU tagság pénzügyi, gazdasági hatásait.

Az ellenőrzés során a 2014. évi költségvetés végrehajtását és az azzal összefüggő költségvetési folyamatokat is nyomon követő, folyamatos monitoring tevékenységet végzünk, különös tekintettel az államadósság alakulására ható tényezőkre, az ÁSZ törvény 5. § (13) bekezdésében foglalt kötelezettség teljesítésének érdekében.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ÁSZ törvényi kötelezettségének teljesítésével véleményezi a költségvetési törvényjavaslatot rámutatva annak kockázataira. Ezáltal támogatja az országgyűlési képviselőket a jogszabályi követelményeknek megfelelő költségvetési törvény elfogadásában.

Az ÁSZ több időszakban, eltérő célú elemzések elkészítésével járul hozzá a Költségvetési Tanács éves munkájához.

A folyamatos monitoring tevékenység eredményeképpen az ÁSZ elemzéseket is készíti, amely a Költségvetési Tanács munkáját is támogatja. A 2014. I. félévi költségvetési folyamatok alakulásáról, a 2015. évi költségvetési törvényjavaslat tervezetének véleményezéséhez készített elemzések hozzájárulnak az KT megalapozott állásfoglalásának kialakításához, a törvényalkotói munka támogatásához.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységek ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak megítélése, hogy a tulajdonosi joggyakorló szervezetek a joggyakorláshoz szükséges kontroll környezetet kialakították-e; a szervezetek jogszabályokban meghatározott vagyonátadással, átvétellel összefüggő intézkedései szabályosak voltak-e. Az állami tulajdonú ingatlanokkal való gazdálkodás kontrollrendszere biztosította-e a hasznosításra átengedett ingatlanok tekintetében a vonatkozó jogszabályok és a hasznosításra kötött szerződések előírásainak érvényesülését. Kialakították és működtették-e az állami vagyonba tartozó ingatlanok tulajdonjogának ingyenes átruházása szabályszerűségét biztosító kontrollkörnyezetet és nyomon követési rendszert. Az ellenőrzési rendszer támogatta-e az állami vagyonnal való gazdálkodás és a tulajdonosi joggyakorlás tevékenységeinek ellátását. Hasznosították-e a korábbi számvevőszéki ellenőrzések megállapításait.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 3. § (4) bekezdése az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással, a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 14. § (1) bekezdése a Nemzeti Földalap feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységek évenkénti ellenőrzését írja elő az Állami Számvevőszék részére.

Ellenőrzésünkkel véleményt formálunk arról, hogy a Magyar Állam tulajdonosi joggyakorlásában érintett szervezetek működése és az állami vagyonnal való gazdálkodása összhangban volt-e az állami vagyonra vonatkozó jogszabályok rendelkezéseivel.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

KAMPÁNYPÉNZEK ELLENŐRZÉSE

A 2014. évi országgyűlési képviselő-választási kampányokra fordított pénzeszközök elszámolásának ellenőrzése a Magyar Államkincstárnál, a jelölő szervezeteknél és az egyéni jelölteknel

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az egyéni választókerületi képviselőjelöltek (a továbbiakban: egyéni jelöltek) és a pártok, nemzetiségi listát állító országos nemzetiségi önkormányzatok (a továbbiakban együtt: jelölő szervezetek) betartották-e az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló 2013. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: Kftv.) alábbi előírásait:

Az országgyűlési választásokon képviselőnek jutott egyéni jelöltek, továbbá kérelemre egyéb jelöltek a Kftv. 1. § szerinti egymillió forint összegű, központi költségvetésből juttatott támogatást a választási kampányidőszakban, a kampánytevékenységgel összefüggő dologi kiadások finanszírozására fordították-e.

Az országgyűlési választásokon képviselőnek jutott jelölő szervezetek, továbbá kérelemre egyéb jelölő szervezetek a Kftv. 3. § és 4. §-a szerinti, központi költségvetésből juttatott támogatást a választási kampányidőszak alatt, a választási kampánytevékenységgel összefüggő kiadások finanszírozására fordították-e.

Az országgyűlési választásokon képviselőnek jutott egyéni jelöltek és jelölő szervezetek, továbbá kérelemre egyéb jelöltek és jelölő szervezetek betartották-e a Kftv. 7. § (1) bekezdésében meghatározott költséghatárt, amely szerint a független jelölt, a jelöltet vagy pártlistát állító párt, és annak jelöltje együttesen jelöltenként, a nemzetiségi listát állító országos nemzetiségi önkormányzat jelöltenként legfeljebb ötmillió forintot fordíthat a választási kampányidőszak alatt a választási kampánytevékenységgel összefüggő kiadások finanszírozására – beszámítva a Kftv. 1. §, 3. § és 4. § szerinti költségvetési támogatást is.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: a fentiekben meghatározott előírások betartásának ellenőrzése a Kftv. 8/B. § (1) bekezdésében, valamint a 9. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az Állami Számvevőszék feladata. A Kftv. idézett rendelkezései szerint a választásra fordított állami és más pénzeszközök fentiek szerinti felhasználását az Állami Számvevőszék a választást követő egy éven belül a képviselőnek jutott jelöltek és jelölő szervezetek tekintetében hivatalból, egyéb jelöltek és jelölő szervezetek tekintetében más jelölt, vagy jelölő szervezet indokolt kérelmére ellenőrzi.

Az ellenőrzést az a garanciális követelmény indokolja, hogy az egyéni jelöltek és jelölő szervezetek gazdálkodásának törvényességi ellenőrzése biztosított legyen, a törvényben meghatározott korlátok és tilalmak megsértését szankciók követhessék.